

**ACTIVITEITENPLAN
SOORTENBESCHERMING
PETER
ZUIDLAAN/JOHANNES
POSTLAAN TE
WADDINXVEEN**

ATKB

| buro bakker

ACTIVITEITENPLAN SOORTENBESCHERMING PETER ZUIDLAAN/JOHANNES POSTLAAN TE WADDINXVEEN

Kenmerk: p20506/rap01
Versie: 2
Datum: 15 juni 2021

Auteur: A.K. (Age) Muller
Projectleider: P.I. (Pim) Godschalk
Kwaliteitscontrole: P.I. (Pim) Godschalk
Opdrachtgever: Gemeente Waddinxveen
Postbus 400
2740 AK Waddinxveen
Contactpersoon: mevr. I. Fritz

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

ATKB ASSEN
STATIONSSTRAAT 29C
9401 KW ASSEN

ATKB MIDDELHARNIS
PRINS BERNHARDLAAN 147
3741 JA MIDDELHARNIS

ATKB WAARDENBURG
KOEWEISTRAAT 7
4181 CD WAARDENBURG

ATKB ZOETERMEER
BARON DE COUBERTINLAAN 3
2719 EN ZOETERMEER

KVK 27177140
BTW NL 8076 36 757B01
IBAN NL53 RABO 0160177529

Activiteitenplan Soortenbescherming Peter Zuidlaan/Johannes Postlaan te Waddinxveen | 2 | p20506/rap01

2 van 1

INHOUD

1.	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Doel activiteitenplan	2
1.3	Lees- en documentwijzer	2
2.	Huidige en toekomstige situatie	3
2.1	Huidige situatie	3
2.2	Werkzaamheden en toekomstige situatie	4
3.	Resultaten en effecten	5
3.1	Resultaten	5
3.2	Mogelijke effecten op vleermuizen	6
3.3	Cumulatieve effecten	7
3.4	Overtreding verbodsbepalingen	7
4.	Beschrijving Maatregelen	8
4.1	Mitigatie	8
5.	Analyse gunstige staat van instandhouding	13
5.1	Omvang populatie en verspreiding	13
5.2	Trend/toekomstperspectief	14
5.3	Conclusie gunstige staat van instandhouding	14
6.	Wettelijke belangen	15
6.1	Wettelijk belang	15
6.2	Onderbouwing wettelijk belang	15
7.	Alternatievenafweging	16
7.1	Locatie en inrichting	16
7.2	Werkwijze en planning	16
7.3	Conclusie alternatieven	16
8.	Deskundige en verantwoording gegevens	17
8.1	Deskundige	17
8.2	Verantwoording gegevens	17

BIJLAGEN

- BIJLAGE 1: ATKB Quickscan (20200240/rap01, versie 1, d.d. 22 maart 2020)
- BIJLAGE 2: Ecologisch onderzoek vleermuizen (20200495/rap01, versie 1, d.d. 22 oktober 2020)
- BIJLAGE 3: Machtigingsformulier
- BIJLAGE 4: Integraal huisvestingsplan primair onderwijs, gem Waddinxveen, 1-5-2016

I. INLEIDING

I.1 AANLEIDING

De gemeente Waddinxveen is voornemens twee schoolgebouwen (de Regenboog, locatie Zuidlaan en Koningin Julianaschool) en bijbehorende bijgebouw aan de Johannes Postlaan en de Peter Zuidlaan te Waddinxveen te slopen en nieuwbouw te plegen.

Om te bepalen of de voorgenomen plannen (mogelijk) leiden tot een overtreding van de huidige natuurwetgeving, is een quickscan (zie ATKB rapport kenmerk 20200240/rap01, versie 1, dd. 22 maart 2020) en ecologisch onderzoek (zie ATKB rapportage 20200495/rap01, versie 1, d.d. 22 oktober 2020) uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat er één zomer-/paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en één kraamverblijf van de gewone dwergvleermuis aanwezig zijn in de bebouwing. Tevens is het plangebied in gebruik als niet-essentieel foerageergebied van gewone dwergvleermuis en laatvlieger.

Uit de effectanalyse blijkt dat alle verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis worden vernield (overtreding artikel 3.5 lid 4 van de Wet natuurbescherming). Deze negatieve effecten zijn niet te voorkomen door het nemen van mitigerende maatregelen. Voor het vernietigen van verblijven van vleermuizen dient een ontheffing op de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden. Mogelijk zorgen de werkzaamheden tevens tot het opzettelijk verstoren en doden van vleermuizen waardoor ook artikel 3.5 lid 1 (doden van dieren) en lid 2 (opzettelijke verstoring van dieren) van de Wnb worden overtreden.

I.2 DOEL ACTIVITEITENPLAN

Dit rapport dient als onderbouwing van de ontheffingsaanvraag voor de gewone dwergvleermuis. In dit document wordt alle informatie waar nodig samengevat (veel gegevens zijn immers al beschreven in de quickscan rapportage en de rapportage van het nader onderzoek (bijlage 1 en 2). Tevens wordt beschreven hoe de werkzaamheden worden uitgevoerd, welke mitigerende maatregelen worden genomen, het wettelijk belang dat van toepassing is en worden alternatieven afgewogen. Op basis van deze informatie kan het bevoegd gezag een afweging maken.

I.3 LEES- EN DOCUMENTWIJZER

In hoofdstuk 2 wordt het plangebied beknopt beschreven, in hoofdstuk 3 worden de resultaten van het nader ecologisch onderzoek vleermuizen samengevat en de effecten beschreven. Hoofdstuk 4 beschrijft de te nemen maatregelen en in hoofdstuk 5 worden de gunstige staat van instandhouding besproken. Hoofdstuk 6 beschrijft vervolgens de wettelijke belangen, gevolgd door een alternatieven afweging in hoofdstuk 7 en een verantwoording van de deskundigheid van het betrokken adviesbureau en medewerkers in hoofdstuk 8.

De volgende documenten zijn relevant bij dit project:

- Quickscan. ATKB rapportage kenmerk 20200240/rap01, versie 1, dd. 22 maart 2020.
- Ecologisch onderzoek vleermuizen. ATKB rapportage 20200495/rap01, versie 1, d.d. 22 oktober 2020.

Deze zijn als bijlagen toegevoegd aan dit activiteitenplan.

2. HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het plangebied bestaat momenteel uit een aantal gebouwen, voorheen deels in gebruik als basisschool en deels als gymzaal. Op het moment is het in gebruik als antikraak woningen. De gebouwen zijn omgeven door schoolpleinen, plantsoenen met enkele bomen, en enkele bijgebouwen. Het plangebied is verder ingesloten door hoge flats (zuid- en oostzijde) en drukke verkeerswegen (noord- en westzijde). Aan de westzijde bevindt zich een brede watergang.

De gebouwen hebben één bouwlaag en zijn voorzien van platte daken met een (grotendeels) bitumen bedekking. Daklijsten ontbreken. De muren zijn van bakstenen en hebben een spouwmuur, geventileerd met open stootvoegen. Grote delen van de gevels bestaan uit raampartijen, voornamelijk de west- en zuidzijde van beide scholen.

De directe omgeving bestaat uit grotendeels verharde speelpleinen en er tussendoor plantsoenen. De plantsoenen zijn verwilderd en daardoor dicht begroeid met sierplanten en -heesters. Tevens bevinden zich hier enkele bomen waaronder berken, es en prunus-soorten. De watergang aan de noordzijde is breed, voorzien van beschoeiing en bestaat uit troebel, stilstaand water met weinig oeverbegroeiing.

Figuur 1 Globale ligging plangebied (rood). Bron ondergrond: OpenStreetMap.

Figuur 2 Huidige situatie plangebied. Linksonder: overzichtsfoto van de als antikraak in gebruik zijnde basisschool, rechtsboven: detail van de omliggende speelterreinen. Links midden: detail van de soms dichte beplanting in de plantsoenen rondom de gebouwen, rechts midden: een van de bijgebouwen, linksonder: watergang aan de noordzijde, rechtsonder: detailfoto van de daklijsten en ventilatie stootvoegen in de gebouwen.

2.2 WERKZAAMHEDEN EN TOEKOMSTIGE SITUATIE

Om het terrein te herontwikkelen wil de gemeente Waddinxveen de huidige bebouwing inclusief bijgebouwen slopen. Mogelijk kunnen daarbij ook de omliggende beplanting en de aanwezige bomen binnen het plangebied niet behouden blijven. Een planning is nog onbekend.

3. RESULTATEN EN EFFECTEN

3.1 RESULTATEN

In maart 2020 heeft ATKB een quickscan Wet Natuurbescherming in het plangebied uitgevoerd (zie ATKB rapport kenmerk 20200240/rap01, versie 1, dd. 22 maart 2020). Uit de beoordeling blijkt dat het plangebied geschikt is voor gebouwbewonende vleermuizen. Zodoende heeft voor vleermuizen in 2020 een aanvullend ecologisch onderzoek plaatsgevonden. Voor andere beschermde soorten is het plangebied ongeschikt geacht of is vastgesteld dat de soort er niet voor kan komen. Voor een gedetailleerde beschrijving van het uitgevoerde onderzoek en de onderzoeksresultaten per ronde verwijzen wij naar de rapportage van het nader onderzoek (bijlage 2). Hieronder volgt een samenvatting van de resultaten.

Binnen het plangebied zijn de volgende beschermde functies aanwezig (zie ook figuur 3):

- Eén zomer-/winterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis in een op het noorden gerichte gevel van De Regenboog (gele ster);
- Eén kraamverblijfplaats voor ± 20 gewone dwergvleermuizen in de noordgevel van het losse gebouw naast de Koningin Julianaschool (paarse ster);
- Twee paarterritoria, waarbij binding was met de bebouwing (gearceerde delen);
- De aangetroffen verblijfplaatsen kunnen tevens in gebruik zijn als winterverblijfplaats,

Conform het vleermuisprotocol 2017 (door de Zoogdiervereniging, het bevoegd gezag en het Netwerk Groene Bureaus (NGB) goedgekeurde methodiek) zijn tenminste twee veldbezoeken nodig tussen 15 mei en 15 juli voor het aantonen van zomer- en kraamverblijfplaatsen. In het ecologisch onderzoek zijn drie bezoeken in deze periode uitgevoerd. Daarmee is met zekerheid voldoende informatie verkregen over de aanwezigheid van zomer- en kraamverblijven voor vleermuizen in het plangebied. Met de gepleegde inspanning is aan de inspanningsverlichting volgens het vleermuisprotocol voldaan.

Het vleermuisprotocol schrijft daarnaast voor dat voor de paar- en winterverblijfplaatsen tenminste twee bezoeken nodig zijn met minimaal 20 dagen ertussen in de periode 15 augustus – 30 september. Daarmee is met zekerheid voldoende informatie verkregen over de aanwezigheid van paar- en winterverblijven voor vleermuizen in het plangebied. Met de gepleegde inspanning is aan de inspanningsverlichting volgens het vleermuisprotocol voldaan.

Het uitgevoerde ecologisch onderzoek voldoet daarmee om de aan- of afwezigheid van soorten voldoende onderbouwd aan te tonen. In het vervolg van deze effectanalyse gaan we daarom alleen in op de gewone dwergvleermuis, andere soorten worden niet meer behandeld, omdat daarvan geen verblijfplaatsen of andere beschermde functies zijn aangetroffen.

Figuur 3 Aangetroffen zomerverblijfplaats (geel) en kraamverblijfplaats (paars). De aangetroffen baltsterritoria zijn gearceerd.
Bron ondergrond: OpenStreetMap.

3.2 MOGELIJKE EFECTEN OP VLEERMUIZEN

Vleermuizen zijn beschermd onder de Europese Habitatrichtlijn. Deze richtlijn is geïmplementeerd in de Wet natuurbescherming, waarbij artikel 3.5 de verbodsbepalingen ten aanzien van HR-soorten bevat. Het is conform dit artikel verboden om:

- Lid 1: vleermuizen te doden of te vangen;
- Lid 2: vleermuizen opzettelijk te verstoren;
- Lid 4: de voortplantings- of rustplaatsen van vleermuizen te beschadigen of vernielen.

3.2.1 DODEN VAN DIEREN

De voorgenomen werkzaamheden kunnen leiden tot doden van gewone dwergvleermuizen indien niet zorgvuldig wordt gewerkt. Het is middels voorzorgsmaatregelen goed mogelijk om het doden van dwergvleermuizen geheel te voorkomen. Daarmee is overtreding van deze verbodsbepaling niet aan de orde en is het niet noodzakelijk voor deze bepaling een ontheffing aan te vragen. In paragraaf 4.1 wordt de gehanteerde werkwijze (ter voorkoming van overtreding van de verbodsbepaling) beschreven.

3.2.2 OPZETTELIJK VERSTOREN

Het is verboden vleermuizen opzettelijk te verstoren. Opzettelijke verstoring van verblijfplaatsen wordt zoveel mogelijk voorkomen door het nemen van voorzorgsmaatregelen, die er voor zorgen dat er geen vleermuizen in de panden aanwezig zijn als de werkzaamheden starten. Deze maatregelen leiden er wel toe dat vleermuizen gedwongen worden een andere verblijfplaats te zoeken. Deze verstoring is niet te voorkomen. Zodoende kan er sprake zijn van verstoring en wordt ontheffing aangevraagd voor overtreding van artikel 3.5 lid 2.

Opzettelijke verstoring van de verblijfplaats als gevolg van lichtverstoring kan voorkomen worden door het nemen van maatregelen. In paragraaf 4.1 wordt de gehanteerde werkwijze beschreven.

3.2.3 BESCHADIGEN EN Vernielen van voortplantings- of rustplaatsen

Bij de werkzaamheden gaan alle verblijfplaatsen in de huidige staat verloren. Dit leidt tot overtreding van art. 3.5, lid 4 van de Wet natuurbescherming en hiervoor wordt ontheffing aangevraagd.

Doordat er voldoende uitwijkmogelijkheden zijn rond het plangebied en door het plaatsen van tijdelijke voorzieningen, blijft de functionaliteit van het leefgebied van de betreffende populatie gewone dwergvleermuis gedurende de sloop en nieuwbouw behouden. Permanente negatieve effecten zijn door compensatie in de nieuwe bebouwing tevens niet aan de orde.

3.3 CUMULATIEVE EFFECTEN

Gezien de kleine bijdrage van de populatie in het plangebied aan de lokale populatie wordt op voorhand uitgesloten dat de werkzaamheden leiden tot cumulatief negatieve effecten met als gevolg een lokaal negatief gunstige staat van instandhouding (zie verder hoofdstuk 5).

3.4 OVERTREDING VERBODSBEPALINGEN

Als gevolg van de ingreep dienen gewone dwergvleermuizen een andere verblijfplaats te vinden. Volgens de interpretatie van de Wet natuurbescherming is dit een beschadiging van voortplantings- of rustplaatsen en opzettelijke verstoring.

Derhalve wordt een ontheffing aangevraagd voor:

- het opzettelijk verstoren van drie verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis (overtreding artikel 3.5 lid 2 Wnb);
- het opzettelijk vernielen van drie verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis (overtreding artikel 3.5 lid 4 Wnb);

Het doden van dieren wordt voorkomen door het toepassen van mitigerende maatregelen. Derhalve is hier geen ontheffing voor benodigd.

4. BESCHRIJVING MAATREGELEN

4.1 MITIGATIE

4.1.1 MAATREGELEN TER VOORKOMING VAN VERSTOREN EN DODEN

Een overtreding van artikel 3.5 lid 2 (opzettelijke verstoring van dieren) als gevolg van lichtverstoring wordt voorkomen door de onderstaande voorzorgsmaatregelen te treffen:

- Voorkomen dat door extra (bouw)verlichting verstoring van foerageergebieden, vliegroutes of (nieuwe) verblijfplaatsen optreedt, door:
 - niet tussen zonsondergang en zonsopkomst te werken, of:
 - de extra verlichting niet te schijnen op watergangen en groenstructuren;

Om te voorkomen dat de alternatieve (tijdelijke) verblijfplaatsen buiten de directe invloedssfeer van de werkzaamheden ongeschikt worden, mogen tussen zonsondergang en zonsopkomst geen steigers of andere (bouw)werktuigen aanwezig zijn die deze verblijfplaatsen afschermen.

Een overtreding van artikel 3.5 lid 1 (doden van dieren) wordt voorkomen door te voorkomen dat vleermuizen ten tijde van de werkzaamheden in het gebouw waar gewerkt wordt aanwezig zijn. Dit wordt bereikt door voorzorgsmaatregelen te treffen.

- Alle geveldelen van de te slopen gebouwen dienen vooraf ontoegankelijk gemaakt te worden voor vleermuizen. Het is hierbij niet voldoende om enkel de gevels ongeschikt te maken waar de verblijfplaatsen zijn aangetroffen, aangezien vrijwel alle gevels geschikt zijn en de exacte locatie van het verblijf per jaar iets kan schuiven. Het ongeschikt maken van de gevels dient minimaal 3 dagen voorafgaand aan het werk toegepast te worden conform de methode als in de kennisdocumenten van BIJ12 (d.d. juli 2017). Het ontoegankelijk maken vindt plaats buiten de kwetsbare perioden voor vleermuizen (in deze de kraamperiode, winterperiode en paartijd), dus tussen 1 april en 15 mei of tussen 1 oktober en 1 november.
- Een ecooloog controleert na/bij het ongeschikt maken of de gekozen methode afdoende is om vleermuizen uit te sluiten.
- De ecooloog omschrijft de methode van ongeschikt maken voor vleermuizen en overige details in een ecologisch werkprotocol.
- De aannemer legt vast in een logboek (bijvoorbeeld in het dagrapport) dat het geveldeel ongeschikt is gemaakt, inclusief de methode en overige bijzonderheden. Op deze manier zijn de genomen acties inzichtelijk voor het bevoegd gezag bij een eventuele controle.
- Werkzaamheden kunnen het best zo snel mogelijk na het verlaten van de verblijfplaatsen worden uitgevoerd. Als tijdens de werkzaamheden toch vleermuizen worden aangetroffen moeten de werkzaamheden onmiddellijk stopgezet worden en moet een vleermuisdeskundige ingeschakeld worden. Gewacht moet worden tot dat de vleermuizen uit zichzelf zijn vertrokken. In geen geval mogen ze worden gevangen en verplaatst.

Het plangebied wordt ongeschikt gemaakt door het plaatsen van exclusion flaps en/of exclusion doeken (zie figuur 4 voor enkele voorbeelden) over mogelijke invliegopeningen. Exclusion doeken bestaan uit een stuk steigerdoek of iets vergelijkbaars welke aan de muur bevestigd worden op een manier dat een halve meter van het doek over de invliegopeningen hangen. Het doel van deze werende maatregelen is dat de dieren wel uit het verblijf kunnen, maar niet meer terug. Een ecooloog begeleidt het ongeschikt maken en controleert – voordat de wachttijd van minimaal 3 dagen ingaat – op de functionaliteit van de werende maatregelen. Indien deze niet goed zijn aangebracht, dient de aannemer dit opnieuw te doen of aan te passen. Na controle hierop, gaat de wachttijd opnieuw in. Na de wachttijd kan gecontroleerd worden of vleermuizen afwezig zijn in het gebouw.

Figuur 4 Voorbeelden van exclusion (steiger)doeken (twee linker foto's) en exclusion flaps (twee rechter foto's, (bron links faunaprojecten.nl en bron rechts Vivara Pro) welke voor invliegopeningen geplaatst kunnen worden om een verblijfplaats ongeschikt te maken.

Door het plaatsen van werende maatregelen kunnen vleermuizen niet in het gebouw komen en kunnen de werkzaamheden zonder verdere ecologische begeleiding plaatsvinden zonder het risico op doden of verwonden van dieren. In dit project dienen de werende maatregelen langs alle geschikte gevels van de te slopen gebouwen geplaatst te worden, op aanwijzen van de deskundig ecooloog.

Door het nemen van de in deze paragraaf genoemde maatregelen, voorkomt de aannemer dat vleermuizen gedood worden en dat foeragerende of langsvliegende vleermuizen gestoord worden. Hiermee wordt voorkomen dat de Wnb artikel 3.5 lid 1 (doden van dieren) en lid 2 (opzettelijke verstoring van dieren) overtreden worden.

4.1.2 TIJDELIJKE VERBLIJFPLAATSEN

Bestaande alternatieve verblijfplaatsen

Eerst is in de omgeving gekeken naar mogelijk geschikte, bestaande alternatieve verblijfplaatsen die vleermuizen kunnen gebruiken. In de omgeving zijn diverse bakstenen flatgebouwen en woonhuizen aanwezig. Deze gebouwen beschikken grotendeels over een spouwmuur met geschikte daklijsten en open stootvoegen voor toegang tot de spouw. Deze alternatieven zijn al bekend bij de vleermuizen omdat ze al langere tijd aanwezig zijn nabij het plangebied en bij geschikt foerageer- en vlieggebied (water en groenstructuren) liggen.

Op basis van bovenstaande concluderen wij dat er gedurende (en na) de sloop meerdere alternatieve verblijfplaatsen zijn in de directe omgeving van het plangebied. Echter, door de aanwezigheid van een kraamverblijf en twee paarterritoria, is het plaatsen van tijdelijke vleermuiskasten tevens nodig. Het is immers onzeker of de bebouwing elders ook geschikt is als kraamverblijf. Daarnaast kunnen al

groen omlijnd) rond het plangebied. Woningen aan de Chopinlaan (blauw) hebben (grotendeels) open stootvoegen die toegang bieden tot de spouw.

Bij het plaatsen van de tijdelijke kasten moet rekening gehouden worden met de volgende zaken:

- De kasten worden in de directe omgeving (binnen 100-200 meter) van de bestaande verblijfplaatsen gerealiseerd, maar wel buiten de invloedsfeer van werkzaamheden.
- Voor de kraamkasten geldt dat deze afstand maximaal 50 meter is (omdat er meerdere kasten worden geplaatst geldt dit niet voor alle paalkasten, maar minimaal 2 paalkasten moeten binnen 50 meter staan).
- De kasten worden het beste geplaatst met verschillende oriëntaties ten opzichte van de zon, zodat de vleermuizen verschillende opties hebben.
- De kasten worden niet in volle verlichting geplaatst of vol in de wind/zon. Paalkasten dienen een gedeelte van de dag in de schaduw te liggen.
- Paalkasten worden bij voorkeur op 5-10 m van opgaande vegetatie of andere structuren geplaatst. Dit bevordert de ingebruikname. Paalkasten die midden in open terrein staan zijn minder effectief.
- Om te waarborgen dat er twee paarterritoria beschikbaar blijven, mogen de tijdelijke voorzieningen niet alle bij elkaar geplaatst worden. Voor elk territorium dienen 2 grote kasten beschikbaar te zijn met een afstand van minimaal 75m tot twee andere grote kasten van het andere paarterritorium, zodat ondanks territoriumgedrag twee gewone dwergvleermuizen een paarterritorium kunnen vormen. De locatiebepaling en plaatsing van de kasten dient onder begeleiding van een erkend ecooloog te worden uitgevoerd. In het voorstel (figuur 5) is hier reeds rekening mee gehouden.
- De tijdelijke kasten worden het beste zo snel mogelijk geplaatst in verband met de gewenningsperiode. De vleermuizen dienen de kasten namelijk te kennen voordat de oorspronkelijke verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt worden. In het kennisdocumenten gewone dwergvleermuis van BIJ12 (versie 1.0, juli 2017) wordt hierbij uitgegaan van een gewenningsperiode van drie maanden voor een zomerverblijfplaats met maximaal 10 dieren en van zes maanden voor de start van het paarseizoen (15 augustus) bij een paarverblijfplaats. Voor kraamverblijven geldt dat de kasten minimaal één volledig kraamseizoen (half mei tot eind juli) aanwezig moeten zijn, waarbij de huidige kraamverblijfplaats ook nog aanwezig is.

4.1.3 PERMANENTE COMPENSATIE

Er dienen in totaal minimaal 12 kleine en 3 grote permanente vleermuisverblijven te worden gerealiseerd in de nieuwbouw, binnen 100 meter vanaf de oorspronkelijke verblijfplaats.

Inwendige kasten/verblijfplaatsen

Conform het kennisdocument gewone dwergvleermuis van BIJ12 (versie 1.0, juli 2017) worden vervangende permanente verblijfplaatsen bij voorkeur geïntegreerd in het bouwplan opgenomen. Het is nog onduidelijk hoe permanente compensatie met inwendige kasten precies wordt toegepast, maar er zijn drie mogelijke scenario's:

1. Permanente compensatie wordt toegepast in de vorm van het toegankelijk maken van de luchtsponw in de nieuwe bebouwing. Door het realiseren van stootvoegen van minimaal 19mm breed krijgen verscheidene soorten vleermuizen, zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger toegang tot de spouwmuur. In dit geval kunnen hele geveldelen geschikt worden gemaakt en is

het 'aantal' verblijfplaatsen niet van belang. Bij voorkeur worden meerdere geveldelen met verschillende oriëntaties ten opzichte van de zon geschikt gemaakt, zodat de vleermuizen verschillende opties hebben. Indien in de luchtsponw isolatie materiaal wordt geplaatst, dan moet de overgebleven luchtsponw minimaal 3 cm breed zijn en gripfolie op het isolatiemateriaal worden geplaatst. Het beschikbaar houden voor beschermde diersoorten (zoals vleermuizen) van de luchtsponw middels grotere open stootvoegen is toegestaan volgens het bouwbesluit artikel 3.69, lid 2. Deze optie heeft de voorkeur vanwege de grootste ecologische meerwaarde.

2. Permanente compensatie kasten worden ingemetseld in (bakstenen) gevels van de nieuwbouw (zie figuur 5). In dit geval dient op 12 locaties minimaal één kleine kast (type VMPPM1e van Unitura of vergelijkbaar) en op 3 locaties minimaal één grote kast (type VMPPMK1 van Unitura of vergelijkbaar) te worden ingebouwd in de nieuwbouw. De 12 kleine kasten kunnen eventueel gedeeltelijk gecombineerd worden om enkele grote en kleine verblijfplaatsen te realiseren.
3. Een combinatie van hierboven. Deze moet worden bepaald door een ecooog en ter toetsing aan het bevoegd gezag worden voorgelegd.

Figuur 6 Mogelijk toe te passen permanente vleermuiscompensatie van Unitura. Links een kleine kast, rechts een kraamkast. Dergelijke kasten kunnen naar wens worden uitgebreid of verkleind.

Voor alle invliegopeningen (van inwendige en uitwendige vleermuis kasten en de spouw) wordt rekening gehouden met vrije invliegruimte. Invliegopeningen worden op voldoende hoogte (minimaal 3 meter) en op plaatsen met weinig of geen verlichting gesitueerd.

Met de maatregelen wordt ruimschoots voldaan aan de eisen/regels uit het Kennisdocument gewone dwergvleermuis (BIJ12, versie 1, juli 2017). Het leefgebied van de gewone dwergvleermuis blijft tijdens en na de werkzaamheden functioneren.

5. ANALYSE GUNSTIGE STAAT VAN INSTANDHOUDING

In de Wet natuurbescherming is in artikel 3.8, 5e lid onder c opgenomen dat een ontheffing enkel verleend wordt indien er geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

De volgende criteria zijn van belang bij het onderbouwen dat de staat van instandhouding niet in het geding is:

- De omvang van de populatie;
- De verspreiding van de populatie;
- Het leefgebied;
- Toekomstperspectief.

Bij het bepalen van de staat van instandhouding bepaalt de zeldzaamheid van de soort het schaalniveau. Voor de gewone dwergvleermuis wordt zowel op landelijk als lokaal niveau een beschrijving gegeven.

5.1 OMVANG POPULATIE EN VERSPREIDING

De omvang van de Nederlandse populatie gewone dwergvleermuizen wordt geschat op 300.000 – 600.000. Ze worden verspreid over Nederland aangetroffen. In het plangebied en de directe omgeving ervan zijn meerdere gewone dwergvleermuizen tegelijk waargenomen (zie het nader onderzoek in bijlage 2). In het plangebied verbleven tijdens onze inventarisaties enkele gewone dwergvleermuizen.

De populatieomvang gewone dwergvleermuizen in Waddinxveen is onbekend. Gezien de omvang van Waddinxveen kan uitgegaan worden dat de populatie uit enkele honderden exemplaren bestaat, gezien de omvang van het dorp. In de NDFF zijn in Waddinxveen de afgelopen vijf jaar circa 500 waarnemingen van gewone dwergvleermuis (één of meer individuen per waarneming, datum van raadplegen 19-03-2021) ingevoerd. Het plangebied heeft daarmee maar een beperkt aandeel in de lokale populatie. Er is geen massawinterverblijfplaats in het plangebied aanwezig. Wel is er een kraamverblijf aanwezig in het plangebied. Met de hier voorgestelde maatregelen blijven voldoende kraamverblijven beschikbaar tijdens de sloop en nieuwbouw en in de eindsituatie. Hierdoor komt de staat van instandhouding binnen Waddinxveen niet in het geding.

Daarnaast zijn door ATKB enkele andere vleermuisonderzoeken uitgevoerd binnen Waddinxveen voor sloop- en renovatieprojecten in de afgelopen jaren. Hierbij zijn geen kraamverblijven van gewone dwergvleermuis aangetroffen. Hierdoor kan worden vastgesteld dat er niet meerdere kraamverblijven tegelijk in het geding komen.

Het plangebied dient wel als foerageergebied, maar vanwege de meer geschikte foerageergebieden in de omgeving (die door de werkzaamheden niet worden aangetast) gaat het om een niet-essentieel foerageergebied. Daarnaast ligt het plangebied in de nabijheid van mogelijke vliegroutes, maar deze worden tevens niet aangetast door de voorgenomen werkzaamheden.

5.2 TREND/TOEKOMSTPERSPECTIEF

Er zijn geen uitspraken te doen over landelijke aantalsontwikkelingen van de gewone dwergvleermuis. Er zijn vooralsnog geen aanwijzingen voor een af- of toename, hoewel de steeds snellere voortgang van de (na-)isolatie van woningen mogelijk een negatief effect heeft op het aantal beschikbare verblijfplaatsen. Dit betreft echter een lange termijn effect.

5.3 CONCLUSIE GUNSTIGE STAAT VAN INSTANDHOUDING

Het planvoornemen heeft betrekking op een zeer klein deel van de nationale en een klein deel van de lokale populaties gewone dwergvleermuizen. Wel treedt er verstoring op doordat de aanwezige vleermuizen hun verblijfplaats moeten verlaten en alternatieven in de omgeving moeten accepteren in de vorm van bestaande bebouwing en/of tijdelijke kasten.

Door het aanbod aan bestaande alternatieven in de omgeving en het plaatsen van meerdere kleine en grote tijdelijke kasten blijven er voldoende verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis beschikbaar (zie hoofdstuk 4). In de nieuwe situatie komen er weer verblijfplaatsen beschikbaar in de luchtpouw of door het plaatsen van permanente inwendige kasten. Zodoende is de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis op geen enkel moment in het geding.

6. WETTELIJKE BELANGEN

6.1 WETTELIJK BELANG

De gewone dwergvleermuis vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn. De ontheffing wordt aangevraagd op basis van de in deze richtlijn genoemd belang, namelijk:

- In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten

6.2 ONDERBOUWING WETTELIJK BELANG

Dwingende redenen van groot openbaar belang

De locatie Peter Zuidlaan bestaat feitelijk uit 4 gebouwen. Het gaat om 3 voormalige schoolgebouwen (Peter Zuidlaan 2, 3 en 5) en een gymnastieklokaal aan de Johannes Postlaan 2.

De schoolgebouwen aan de Peter Zuidlaan zijn leeg gekomen als gevolg van de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan primair onderwijs (IHP). Het IHP is vastgesteld door de gemeenteraad van Waddinxveen op 20 april 2016 (bijlage 4). Met dit IHP werd beoogd een toekomstbestendige situatie te creëren voor onderwijshuisvesting voor alle scholen in Waddinxveen. Er heeft een verschuiving van onderwijsgebouwen plaatsgevonden waardoor de locaties op de Peter Zuidlaan zijn vrijgevallen.

Dit is besloten omdat de gebouwen niet meer voldoen aan de actuele technische eisen voor schoolgebouwen en gymnastieklokalen. Ook functioneel voldoen deze gebouwen niet meer aan de actuele eisen en wensen. De bebouwing te klein is voor de huidige vraag naar onderwijs en is slecht geïsoleerd. Uitbreiding op locatie is niet mogelijk, hiervoor is geen ruimte op het terrein. De hoogte in is geen optie volgens het IHP. Daarnaast is de omliggende infrastructuur ook niet geschikt voor de hoeveelheid verkeer wat zich naar de school begeeft.

In de huidige situatie worden de schoolgebouwen gebruikt door een kleine groep mensen in de vorm van antikraak. De gemeente heeft besloten de bebouwing te slopen en woningen te realiseren op deze locatie. De nieuwbouw draagt bij aan het oplossen van het landelijk woningtekort, met name het tekort aan betaalbare huurwoningen. Volgens ABF research was er in 2019 een tekort van zo'n 300.000 woningen in heel Nederland¹. In de regio Gouda, waar Waddinxveen onder valt in de analyse, is een tekort van een kleine 5.000 geregistreerd. Uit de Woonvisie van de gemeente Waddinxveen blijkt dat er wordt verwacht dat het inwoneraantal van de dorpen en steden rond de A12 met 15% tot 20% zal toenemen in de komende jaren². Hiermee wordt het woningtekort groter als er geen nieuwbouw wordt gepleegd. Het aantal ouderen en gehandicapten dat zelfstandig thuis woont wordt ook groter, wat meer druk zet op de woningmarkt.

Het ombouwen van de schoolgebouwen naar woningen zorgt voor een zeer beperkt aantal geschikte woningen. Wanneer er nieuwbouw wordt gepleegd, komen er vele malen meer woningen beschikbaar. Deze woningen worden daarnaast energiezuinig ingericht, waardoor deze toekomstbestendig zijn.

¹ <https://primos.abfresearch.nl/dashboard/dashboard/woningtekort----overschot>

² https://www.waddinxveen.nl/_flysystem/media/woonvisie_waddinxveen_2018-2022_vastgesteld_13_december_2017.pdf

7. ALTERNATIEVENAFWEGING

7.1 LOCATIE EN INRICHTING

Herontwikkeling van de bestaande gebouwen is in de aanloop van dit project overwogen. Echter met de vaststelling van het IHP in 2016 besloten dat de onderwijsfunctie permanent elders gehuisvest wordt, mede omdat de bebouwing niet meer voldoet aan de eisen. Het wel laten voldoen aan de eisen is geen alternatief, door de hoge kosten die hiermee gepaard gaan. Het verbouwen tot meerdere woningen is hierdoor ook geen optie. Belangrijker: bij een verbouwing kunnen slechts een beperkt aantal woningen worden gerealiseerd, waardoor de ruimte niet efficiënt wordt gebruikt. Bij sloop- en nieuwbouw kan de schaarse ruimte optimaal benut worden, waardoor er minder groene ruimte aan de rand van Waddinxveen voor woningbouw nodig is.

De panden worden gesloopt op basis van de aspecten: 1) duurzaamheid; 2) opbrengstpotentieel; 3) oplossing woningnood en 4) doorlooptijd (zie bijlage 3 voor een toelichting van de gemeente Waddinxveen op de vier genoemde aspecten voor de sloop). De panden staan sinds eind 2020 grotendeels leeg en zijn sterk verouderd en onder andere slecht geïsoleerd. Daardoor is de huidige voorgenomen ontwikkeling (sloop) de enige overgebleven reële optie.

7.2 WERKWIJZE EN PLANNING

Voor de wijze van uitvoering bestaat geen alternatief dat tot hetzelfde eindresultaat leidt. Met de in hoofdstuk 4 beschreven werkwijze (o.a. planning buiten de meest kwetsbare periode van de vleermuizen) wordt reeds het meest gunstige alternatief met de minste negatieve effecten op vleermuizen toegepast. Een betere planning of meer zorgvuldige werkwijze waarbij het project wel gerealiseerd wordt is niet mogelijk. Daarnaast worden voldoende alternatieve verblijfplaatsen geboden en zijn er gedurende de werkzaamheden altijd alternatieve verblijfplaatsen beschikbaar.

Van de verschillende functies zijn de winter-, kraamperiode en de paartijd de meest kwetsbare, omdat die een directe link hebben met de overleving en voortplanting van de soorten. De aangetroffen verblijven zijn jaarrond in gebruik. Het vooraf ongeschikt maken van de bebouwing vindt daarom plaats tussen 1 april en 15 mei (tussen winterrust en begin kraamtijd) of tussen 1 oktober en 1 november (tussen paartijd en winterrust) waardoor er geen geschikte verblijfplaatsen meer aanwezig zijn. Daarna kan het werk in de kwetsbare periodes gewoon doorgang vinden omdat er geen vleermuizen meer in het gebouw aanwezig zijn.

7.3 CONCLUSIE ALTERNATIEVEN

Uit voorgaande blijkt dat de gekozen uitvoeringswijze en planning op korte en lange termijn het meest gunstige scenario is voor een duurzaam beleid van de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Er is geen andere, bevredigende oplossing met een beter resultaat voorhanden.

8. DESKUNDIGE EN VERANTWOORDING GEGEVENS

8.1 DESKUNDIGE

Milieuadviesbureau ATKB B.V. is betrokken als ecologisch adviseur van dit project. ATKB B.V. is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus. De heer P.I. (Pim) Godschalk is als projectleider betrokken bij dit project. Hij heeft een opleiding Biologie, specialisatie Ecologie afgerond aan de Wageningen Universiteit en is actief bij de KNNV. Sinds 2011 is hij betrokken bij vleermuisonderzoek en advisering en in de loop van de jaren heeft hij diverse ontheffingen voor onder andere gewone dwergvleermuis aangevraagd en verkregen. Daarmee wordt voldaan aan de kwalificaties die gesteld worden aan een 'erkend ecofoon'.

8.2 VERANTWOORDING GEGEVENS

De quickscan en het nader ecologisch onderzoek zijn uitgevoerd door ATKB B.V., zie paragraaf 8.1 voor een verantwoording van de deskundigheid van dit bureau. De bij het onderzoek betrokken ecologen hebben een opleiding in de ecologiebranche gedaan en hebben ruime ervaring met het uitvoeren van quickscans en vleermuisonderzoek. Zij voldoen zodoende ook als erkend ecofoon.

Het vleermuisonderzoek heeft plaatsgevonden volgens het protocol van het Netwerk Groene Bureaus (versie 2017). Dit is een door bevoegd gezag erkend protocol voor vleermuisonderzoek. Zie voor een verantwoording van de onderzoeksinspanning bijlagen 1 en 2.

BIJLAGE I

Quickscan Wet natuurbescherming

Quickscan Peter Zuidlaan 2/3/5 en Johannes Postlaan 2

Rapportnummer: 20200240/rap01
Status rapport: Versie 1
Datum rapport: 27 maart 2020

Auteur: W. Bosgra
Projectleider: P. Goldschalk
Kwaliteitscontrole: P. Goldschalk

Opdrachtgever: Gemeente Waddinxveen
t.a.v. mevrouw Laliatu
Postbus 400
2740 AK Waddinxveen

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Wet natuurbescherming	1
1.2.1 Soortenbescherming	1
1.2.2 Bescherming Natura 2000-gebieden	2
1.2.3 Bescherming houtopstanden	2
1.3 Overige gebiedenbescherming	2
1.4 Doel	3
1.5 Kwaliteitsborging	3
1.6 Leeswijzer	3
2 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE	4
2.1 Beschrijving huidige situatie	4
2.2 Werkzaamheden en toekomstige situatie	7
3 METHODE	8
3.1 Opzet onderzoek	8
3.2 Literatuuronderzoek	8
3.3 Veldonderzoek	8
4 RESULTATEN LITERATUUR- EN VELDONDERZOEK	11
4.1 Flora	11
4.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nesten (cat.1 t/m 4)	11
4.3 Broedvogels met niet jaarrond beschermde nesten, inventarisatie gewenst (cat. 5)	11
4.4 Algemene broedvogels	11
4.5 Vleermuizen	11
4.6 Grondgebonden zoogdieren	13
4.7 Amfibieën	13
4.8 Reptielen	13
4.9 Vissen	14
4.10 Vlinders, libellen en overige ongewervelden	14
4.11 Samenvatting resultaten	14
5 EFFECTENANALYSE EN MAATREGELEN	15
5.1 Inleiding	15
5.2 Vogels met niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5)	15
5.3 Algemene broedvogels	15
5.3.1 Effecten	15
5.3.2 Maatregelen	15
5.4 Vleermuizen	16
5.4.1 Effecten	16
5.4.2 Maatregelen	16
5.5 Aanvullende maatregelen t.a.v. zorgplicht	16
6 GEBIEDENBESCHERMING	17
6.1 Natura 2000	17
6.2 Planologische gebiedenbescherming	17
7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	19
7.1 Soortenbescherming	19
7.2 Gebiedenbescherming	19

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Gemeente Waddixveen heeft het voornemen om locatie Peter Zuidlaan 2/3/5 en Johannes Postlaan 2 te herontwikkelen. Om te bepalen of de voorgenomen plannen (mogelijk) leiden tot een overtreding van de huidige natuurwetgeving, is een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd.

1.2 Wet natuurbescherming

1.2.1 Soortenbescherming

Algemeen

Via de Wet natuurbescherming (Wnb) is de bescherming van diverse inheemse planten en dieren in Nederland vastgelegd. Naast de algemeen geldende zorgplicht voor alle in het wild levende planten en dieren (artikel 1.11 van de Wnb), geldt voor een aantal soorten een aanvullend beschermingsregime. Deze aanvullend beschermde soorten zijn onderverdeeld in drie groepen, namelijk:

- vogels (artikel 3.1, alle soorten uit de Europese Vogelrichtlijn);
- overige strikt beschermde soorten, waaronder soorten uit de Europese Habitatrichtlijn (artikel 3.5, dit betreffen o.a. vleermuizen);
- nationaal beschermde soorten, waaronder soorten uit de Rode Lijst (artikel 3.10).

Het is volgens de Wnb niet toegestaan om (het leefgebied van) beschermde soorten aan te tasten. Dit is vastgelegd middels verbodsbepalingen: activiteiten die schadelijk zijn voor beschermde dier- en plantsoorten zijn verboden¹.

Vrijstelling binnen provincie Zuid-Holland

Provincies hebben de bevoegdheid om middels een provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten in het kader van bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkeling. In het geval van de provincie Zuid-Holland worden de volgende nationaal beschermde soorten vrijgesteld:

Bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker, bastaardkikker, aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, veldmuis, vos, wezel, woelrat. (bron: Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland, d.d. 9 november 2016)

Voorzorgsmaatregelen

Een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb is soms te voorkomen door (voorafgaand aan de werkzaamheden) voorzorgsmaatregelen te treffen. Deze voorzorgsmaatregelen zijn gericht op het behoud van de functionaliteit van de groeiplaats van flora en de voortplanting- en/of vaste en verblijfplaats van fauna. Daarnaast voorkomen de voorzorgsmaatregelen de negatieve gevolgen van een activiteit op individuen (o.a. doding en verwonding).

Ontheffingsplicht

Een ontheffingsplicht (artikel 3.3, 3.8 en 3.10 uit de Wnb) is van toepassing als een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb niet kan worden voorkomen door het nemen van voorzorgsmaatregelen.

¹ In artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming wordt meerdere malen gesproken over het verbod tot **opzettelijke** handelingen (o.a. opzettelijke doding, verstoring en vernieling). Binnen de Wet natuurbescherming omvat de term 'opzettelijk' tevens voorwaardelijk opzet, waardoor (evenals onder de voormalige Flora- en faunawet) een groot aantal handelingen onder de verbodsbepalingen vallen. In verband met de leesbaarheid wordt de term 'opzettelijk' in voorliggende rapportage niet meer aangehaald. Uiteraard wordt dit (in de situaties waarvoor dit van toepassing is) wel bedoeld.

Het is mogelijk om met een goed onderbouwd projectplan een ontheffing aan te vragen bij de desbetreffende provincie (in deze de provincie Zuid-Holland, de uitvoerende instantie is Omgevingsdienst Midden Holland). De provincie (het bevoegd gezag) toetst de aanvraag vervolgens aan drie criteria:

- Dient het planvoornemen in één van de in de wet genoemde belangen (bijv. in het belang van de instandhouding van natuurlijke habitats)?
- Is er een 'andere bevredigende oplossing' mogelijk?
- Doet de ontheffing afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort?

1.2.2 Bescherming Natura 2000-gebieden

Via de Wnb is tevens de bescherming van Natura 2000-gebieden vastgelegd. De Wnb stelt dat het verboden is om zonder vergunning van Gedeputeerde Staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

Voor projecten die een significant negatief effect kunnen hebben op de doelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd en is een vergunningaanvraag noodzakelijk.

Naast plannen in of nabij Natura 2000-gebieden, kunnen ook plannen op grotere afstand van Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten op kwalificerende habitats en/of soorten tot gevolg hebben:

- Plannen kunnen (ook op relatief grote afstand van Natura 2000-gebieden) nadelige effecten hebben door toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitats binnen Natura 2000-gebieden. Een toename van meer dan 0,00 mol/ha/jr vraagt om een nadere ecologische beoordeling van de gevolgen.
- Plannen kunnen een negatief effect hebben op (leefgebied van) kwalificerende soorten buiten een Natura 2000-gebied, waardoor nadelige effecten optreden op de doelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied. Dit kan het geval zijn wanneer het foerageergebied van een kwalificerende soort van een Natura 2000-gebied binnen het plangebied ligt. Effecten op het foerageergebied kunnen leiden tot afname van aantallen binnen het Natura 2000-gebied (bijvoorbeeld bij bruine kiekendief, kleine zwanen, ganzen).

1.2.3 Bescherming houtopstanden

Volgens artikel 4.2 Wnb is het verboden een houtopstand buiten de bebouwde kom geheel of gedeeltelijk te vellen zonder melding bij het bevoegd gezag. Bovendien geldt een herplantplicht. Een houtopstand bestaat uit 10 are of meer of is een rijbeplanting van meer dan 20 bomen en moet aan een aantal voorwaarden voldoen. Voor een aantal gevallen geldt een uitzondering, bijvoorbeeld voor houtopstanden op erven, fruitbomen voor productie of grienden en hakhout (zie voor de volledige lijst art. 4.1 van de Wnb).

Voor houtopstanden binnen de bebouwde kom is de Wnb niet van toepassing, maar geldt het beleid van de gemeente waarbinnen de projectlocatie gelegen is. Aangezien het projectgebied in de bebouwde kom ligt, is toetsing aan het onderdeel Houtopstanden voor dit project niet van toepassing.

1.3 Overige gebiedenbescherming

Binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen was dit de EHS) geldt het 'Nee, tenzij'-beschermingsregime. Significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN (per saldo) is niet toegestaan, tenzij sprake is van een groot openbaar belang en er geen alternatieven zijn. De wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN zijn onder andere bodemkenmerken, landschappelijke waarden en natuurwaarden. Eventuele schade moet worden gemitigeerd, of (indien mitigatie niet mogelijk is) worden gecompenseerd.

Naast de bescherming van het NNN zijn in sommige provincies tevens weidevogelgebieden (ook wel belangrijke weidevogelgebieden, weidevogelleefgebieden en weidevogelkerngebieden genoemd) aangewezen. Binnen dergelijke gebieden geldt doorgaans (evenals het geval is voor het NNN) het Nee, tenzij-regime.

1.4 Doel

De quickscan is een verkennende toets om na te gaan of door uitvoering van de voorgenomen plannen mogelijk overtreding van de Wnb (soortenbescherming en bescherming Natura 2000-gebieden) of planologische gebiedenbescherming optreedt. Het doel van de quickscan is geformuleerd in enkele onderzoeksvragen:

Onderzoeksvragen t.a.v. soortenbescherming:

- S1. Welke Wnb-beschermde soorten maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie?
- S2. Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermde soorten?
- S3. Is aanvullend ecologisch onderzoek naar één of meerdere soorten noodzakelijk??
- S4. Welke voorzorgsmaatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen?
- S5. Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing van de Wnb aan te vragen?

Onderzoeksvragen t.a.v. gebiedenbescherming:

- G1. Liggt het plangebied in of nabij een Natura 2000-gebied of binnen het NNN of binnen belangrijke weidevogelgebieden?
- G2. Kunnen negatieve effecten op beschermde gebieden bij voorbaat worden uitgesloten?
- G3. Is een toetsing aan de gebiedenbescherming (voortoets, verslechteringstoets, passende beoordeling en/of Nee, tenzij-toets) noodzakelijk?

1.5 Kwaliteitsborging

De quickscan is uitgevoerd door een ervaren ecooloog van ATKB. De ecooloog voldoet aan de definitie die Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) hanteert van een ter zake kundige voor het opstellen van toetsingen aan de Wnb. Daarnaast is ATKB aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB); een brancheorganisatie voor groene adviesbureaus.

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is een beschrijving van het plangebied weergegeven en de uit te voeren werkzaamheden zijn hier benoemd. In hoofdstuk 3 wordt de methode, waarop een quickscan soortenbescherming wordt uitgevoerd, beschreven. Hoofdstuk 4 gaat in op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten. In hoofdstuk 5 worden globaal de effecten bepaald van het plan op de soorten die (mogelijk) gebruik maken van het plangebied. Hier worden ook beknopt maatregelen voorgesteld om zorgvuldig te handelen ten aanzien van beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt kort beargumenteerd of een toetsing aan de gebiedenbescherming noodzakelijk is. In hoofdstuk 7 worden (middels beantwoording van de onderzoeksvragen uit paragraaf 1.4) de conclusies en aanbevelingen uit voorliggend rapport op een rij gezet.

² In sommige gevallen kan de aanwezigheid van beschermde soorten op basis van een quickscan niet worden uitgesloten. Dit aangezien sommige beschermde soorten met een eenmalig veldbezoek lastig zijn waar te nemen of enkel in een bepaalde periode van het jaar waarneembaar zijn. Als met de quickscan de aanwezigheid van deze soorten niet valt uit te sluiten, kan een aanvullend ecologisch onderzoek noodzakelijk zijn.

2 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE

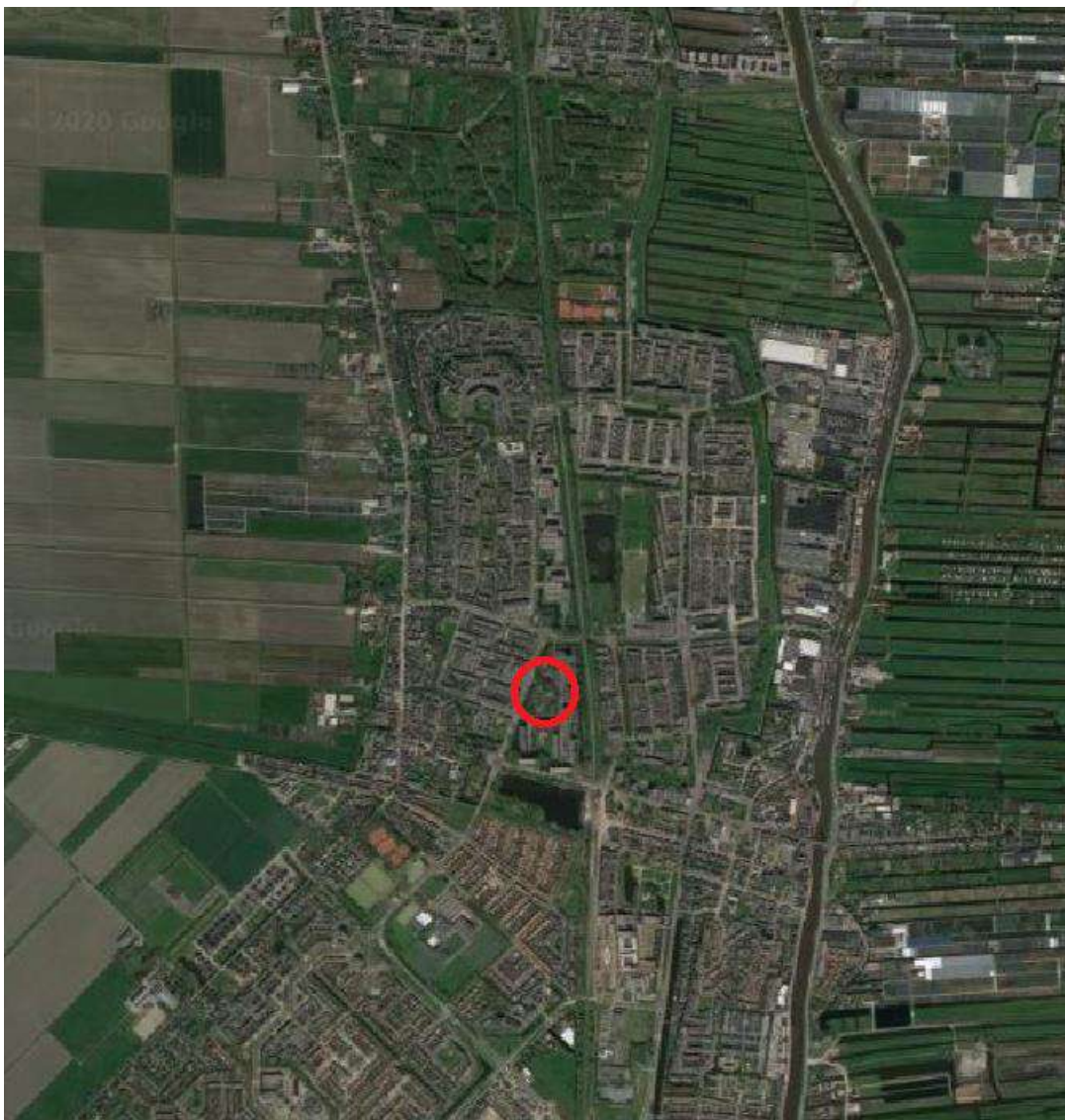
2.1 Beschrijving huidige situatie

Het plangebied bestaat momenteel uit een aantal gebouwen, deels in gebruik als basisschool. De gebouwen zijn omgeven door schoolpleinen, plantsoenen met enkele bomen, en enkele bijgebouwen. Het plangebied is verder ingesloten door hoge flats (zuid- en westzijde) en drukke verkeerswegen (noord- en oostzijde). Aan de westzijde bevindt zich een brede watergang.

De gebouwen hebben 1 bouwlaag en zijn voorzien van platte daken met een (grotendeels) bitumen bedekking. De muren zijn van bakstenen en hebben een spouwmuur, geventileerd met open stootvoegen.

De directe omgeving bestaat uit grotendeels verharde speelpleinen en er tussendoor plantsoenen. De plantsoenen zijn verwilderd en daardoor dicht begroeid met sierplanten en -heesters. Tevens bevinden zich hier enkele bomen waaronder berken, es en prunus-soorten.

De watergang aan de noordzijde is breed, voorzien van beschoeiing en bestond ten tijde van het veldbezoek uit troebel, stilstaand water en weinig oeverbegroeiing.

Figuur 2-1. Globale ligging plangebied. Bron: Google maps.

Figuur 2-2. Afbakening plangebied. Bron: Google Maps.

Figuur 2-3. Huidige situatie plangebied. Linksboven een overzichtsfoto van de nog in gebruik zijnde basisschool, rechtsboven een detail van de omliggende speelterreinen. Linksmidden een detail van de soms dichte beplanting in de plantsoenen rondom de gebouwen, rechtsmidden een van de bijgebouwen. Linksonder de watergang aan de noordzijde, rechtsonder een detailfoto van de daklijsten en ventilatie stootvoegen in de gebouwen.

2.2 Werkzaamheden en toekomstige situatie

Om het terrein te herontwikkelen wil de gemeente Waddinxveen de huidige bebouwing inclusief bijgebouwen amoveren. Mogelijk kunnen daarbij ook het omliggende groen en de aanwezige bomen binnen het plangebied niet behouden blijven. Een planning van deze werkzaamheden is nog niet bekend.

3 METHODE

3.1 Opzet onderzoek

Een quickscan Wet natuurbescherming (onderdeel soortenbescherming) is een eenmalige beoordeling van het plangebied, waarin globaal wordt gekeken naar aanwezige en te verwachten (beschermde) soorten. Hiertoe worden een literatuur- en veldonderzoek uitgevoerd.

Er wordt tijdens de quickscan een volledige beoordeling van het plangebied als leefgebied voor beschermde soorten uitgevoerd. Een quickscan is echter geen volledig ecologisch onderzoek naar alle mogelijk voorkomende soorten, in de daarvoor geschikte perioden van het jaar. Hierdoor is een quickscan vaak niet voldoende als onderbouwing van een eventuele aanvraag voor een ontheffing op de Wet natuurbescherming. Indien uit de quickscan echter blijkt dat geen noodzaak bestaat tot nader onderzoek of een ontheffing, is een quickscan een afdoende ecologische onderbouwing voor het bevoegd gezag. Dit geldt ook als de quickscan onderdeel vormt van de ruimtelijke onderbouwing van een bestemmingsplan.

De bevindingen uit de quickscan Wet natuurbescherming zijn 5 jaar geldig, tenzij het gebied in de tussentijd dermate is gewijzigd dat er ander biotoop is ontstaan. Een (nader) onderzoek naar beschermde soorten uit de Habitatrichtlijn is 3 jaar geldig.

3.2 Literatuuronderzoek

Het literatuuronderzoek heeft tot doel een beeld te krijgen van (eventueel) aanwezige Wnb-beschermde soorten in (de omgeving van) het plangebied.

Voor het literatuuronderzoek is gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF); dit is de meest complete databank in Nederland met verspreidingsinformatie van flora en fauna. Ten aanzien van flora is een zoekgebied van circa 10 kilometer rondom het plangebied gehanteerd. Voor fauna is een zoekgebied van circa 3 kilometer rondom het plangebied gehanteerd. De NDFF is geraadpleegd op 5 maart 2020. Hierbij zijn waarnemingen tot 5 jaar terug ingezien.

Aangezien ook de NDFF niet volledig is, is tevens gebruik gemaakt van informatie uit overige beschikbare vakliteratuur en eigen soort- en gebiedskennis (expert judgement).

3.3 Veldonderzoek

Het veldonderzoek heeft tot doel te bepalen of de beschermde soorten die in de omgeving van het plangebied (kunnen) voorkomen (deze volgen uit het literatuuronderzoek) tevens in het plangebied (kunnen) voorkomen.

Op 12 maart 2020 is het veldbezoek uitgevoerd; hierbij was sprake van 10 graden, een zuidwesten wind met kracht 3-4, zonnig. Tijdens het veldbezoek is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied als groeiplaats/verblijfplaats voor (in de omgeving aanwezige) beschermde soorten. Tevens is tijdens het veldbezoek gelet op de aanwezigheid van beschermde soorten en sporen hiervan (zoals uitwerpselen, pootafdrukken, vraatsporen en aanwezige (oude) nesten / verblijfplaatsen).

De bepaling van de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten is op onderstaande manier uitgevoerd:

Flora

Het plangebied wordt beoordeeld op geschiktheid als habitat voor beschermde plantensoorten. Tevens wordt gelet op eventuele groeiplaatsen van beschermde plantensoorten (deze zijn echter niet jaarrond zichtbaar).

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4)

De nesten van vogelsoorten binnen categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. Dit geldt ook voor de directe omgeving die nodig is om de jongen succesvol groot te brengen (rust- en foerageergebied).

Jaarrond beschermde nesten kunnen aanwezig zijn in bomen (bijv. roofvogelhorsten) of gebouwen (bijv. gierzwaluw en huismus). Tijdens het veldbezoek bepalen we of in het plangebied vaste nesten aanwezig (kunnen) zijn. Daarnaast wordt gezocht naar sporen van jaarrond beschermde nesten, bijvoorbeeld braakballen van uilen en roofvogels, uitwerpselen op de grond/muren en territoriale aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nesten. Tenslotte wordt beoordeeld of het plangebied mogelijk essentieel rust- en foerageergebied voor vogels van categorie 1 t/m 4 vormt.

Broedvogels met niet-jaarrond beschermde nesten, inventarisatie gewenst (cat. 5)

Vogels met niet-jaarrond beschermde nesten (categorie 5-broedvogels) betreffen broedvogels die in principe niet jaarrond beschermd zijn, maar waarvan het ministerie van EZ wel een inventarisatie verlangt. Deze soorten zijn enkel jaarrond beschermd als de ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen, oftewel als verwacht wordt dat uitvoering van de plannen grote nadelige effecten zouden kunnen hebben op de lokale populatie van een soort.

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of in het plangebied nesten van categorie 5 aanwezig (kunnen) zijn. Daarnaast zoeken we ook naar sporen van deze nesten, bijvoorbeeld braakballen, uitwerpselen op de grond of muren, territoriale aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nesten.

Algemene broedvogels

Nesten van algemene broedvogels zijn enkel tijdens het broedseizoen beschermd.

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of binnen het plangebied broedgelegenheid is voor algemene broedvogels zoals winterkoning, heggenmus en vink. Tevens letten we op aanwijzingen voor broedgevallen, zoals territoriale en/of zingende vogels, oude nesten en uitwerpselen.

Vleermuizen

Van alle van nature in Nederland voorkomende vleermuizen worden zowel de verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentiële foerageerroutes beschermd.

Voor vleermuizen wordt bepaald of gebouwen en/of bomen in het plangebied geschikt (kunnen) zijn als vleermuisverblijfplaats:

- Gebouwbewonende vleermuizen (o.a. gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis) gebruiken vaak spouwruimten als verblijfplaats, welke zij bijvoorbeeld via een open stootvoeg of via kieren in de buitenmuur kunnen bereiken. Ook gebruiken ze regelmatig ruimtes achter daklijsten of betimmeringen als verblijfplaats. De geschiktheid van gebouwen wordt beoordeeld op basis van de aanwezigheid van dergelijke structuren. Tijdens het veldbezoek zijn de gebouwen zelf niet betreden, maar van buiten geïnspecteerd;
- Boombewonende vleermuizen (o.a. ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis) verblijven in holtes, spleten of onder loshangend schors van bomen. Bomen worden met een verrekijker vanaf de grond beoordeeld op aanwezigheid van dergelijke kenmerken.

Tevens wordt tijdens het veldonderzoek bepaald of sprake is van lijnvormige landschapsstructuren die van belang kunnen zijn als vliegroute. Hierbij wordt bepaald of sprake is van doorgaande watergangen en aaneengesloten bomenrijen. Tevens wordt (om de essentie van de vliegroute te bepalen) gelet op vergelijkbare structuren in de directe omgeving van het plangebied die als alternatief kunnen fungeren. Tenslotte wordt bepaald of sprake is van landschapsstructuren (bijvoorbeeld opgaand groen) die van belang kunnen zijn als foerageergebied. Om de essentie van het foerageergebied te bepalen, wordt tijdens het veldbezoek gelet op vergelijkbare structuren in de directe omgeving van het plangebied die als alternatief kunnen fungeren.

Grondgebonden zoogdieren

Het gebied wordt beoordeeld op geschiktheid als leefgebied voor beschermde grondgebonden zoogdieren (o.a. eekhoorn, das, kleine marterachtigen), waarbij wordt gelet op sporen, zoals uitwerpselen, pootafdrukken, vraatsporen, wissels, looppaadjes) en aanwezige (oude) nesten / verblijfplaatsen. Tevens worden eventuele zichtwaarnemingen genoteerd.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of het plangebied geschikt voortplantingshabitat, zomerhabitat en/of overwinteringsplekken voor beschermde amfibieën biedt. Bij aanwezigheid van een potentieel geschikt voortplantingswater voor beschermde soorten, wordt het water steekproefsgewijs met een (RAVON-)schepnet bemonsterd. Bij aanwezigheid van potentieel geschikt landhabitat wordt direct (steekproefsgewijs) gecontroleerd op de mogelijke aanwezigheid van beschermde amfibieën tussen de vegetatie en op donkere, vochtige plekken (onder stukken hout e.d.).

Reptielen

Tijdens het veldbezoek wordt gelet op de mogelijke aanwezigheid van geschikt habitat voor reptielen, zoals zanderige, structuurrijke plekken en schuilmogelijkheden. Indien sprake is van geschikt habitat wordt (bij uitvoering van het veldbezoek in de geschikte periode) direct (steekproefsgewijs) gecontroleerd op eventueel aanwezige individuen (onder takkenhopen e.d.).

Vissen

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of oppervlaktewater (indien aanwezig) geschikt is voor beschermde vissoorten. Hierbij wordt gelet op o.a. bodemsubstraat, helderheid, voedselrijkdom en de aanwezigheid van onderwater- en oeervegetatie. Bij ogenschijnlijke geschiktheid van de watergang voor beschermde soorten, wordt het water steekproefsgewijs met een (RAVON-)schepnet bemonsterd.

Vlinders, libellen en overige ongewervelden

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of het plangebied geschikt is als habitat voor beschermde soorten vlinders, libellen en overige ongewervelden (o.a. kevers en tweekleppigen). Hierbij wordt o.a. gelet op de aanwezigheid van waardplanten (voor vlinders), water met geschikte ei-afzetplaatsen (voor libellen) en helder water met een rijke waterbepanting (voor platte schijfhoren). Tijdens het veldbezoek wordt direct gelet op aanwijzingen van gebruik van het plangebied door beschermde ongewervelden (o.a. poppen, vervellingshuidjes, larven, nimfen). Bij aanwezigheid van potentieel geschikte watergang/poel (voor beschermde libellen, waterkevers en platte schijfhoren) wordt het water steekproefsgewijs met een (RAVON-)schepnet bemonsterd.

4 RESULTATEN LITERATUUR- EN VELDONDERZOEK

4.1 Flora

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde soorten voor (kunnen) komen. In het veldonderzoek wordt dit beeld bevestigd: Het plangebied is grotendeels verhard, en de overblijvende plantsoenen zijn dicht begroeid met sierbeplanting. Beschermde flora kan derhalve met zekerheid worden uitgesloten in het plangebied.

4.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4)

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende broedvogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4 broedvogels) voorkomen: bosuil, huismus, gierzwaluw, ransuil, sperwer en buizerd

Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied ongeschikt is voor genoemde soorten wegens het ontbreken van geschikte nestgelegenheid:

- Bosuil, sperwer en buizerd broeden in bomen van voldoende stamdikte/grootte die een grote mate van dekking bieden. Dergelijke bomen zijn in en rondom het plangebied niet aanwezig.
- Ransuil kan ook nestkasten en rustige gebouwdelen gebruiken voor nestbouw, maar ook deze plekken zijn niet voorhanden in het projectgebied.
- Huismus broedt in dichte hagen of onder dakpannen. In het plangebied zijn beide niet aanwezig.
- Gierzwaluw is voor nesten afhankelijk van gebouwdelen (daken) met een schuine helling, om te kunnen aan- en uitvliegen. De gebouwen in het plangebied zijn allen voorzien van platte daken, en daarmee ongeschikt als nestgelegenheid voor gierzwaluw.

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten kunnen dus met zekerheid worden uitgesloten in het plangebied.

4.3 Broedvogels met niet-jaarrond beschermde nesten, inventarisatie gewenst (cat. 5)

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende broedvogels met niet-jaarrond beschermde nesten (categorie 5-broedvogels) voor (kunnen) komen: boomkruiper, koolmees, pimpelmees, ekster en grote bonte specht.

Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied geschikt is voor genoemde soorten. Zowel de bebouwing als (met name) de omliggende plantsoenen bevatten veel dichte heesters en bomen die voldoende dekking bieden voor deze soorten. Koolmees, ekster en grote bonte specht zijn ook in het plangebied waargenomen.

4.4 Algemene broedvogels

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied diverse algemene broedvogels voor (kunnen) komen, waaronder: merel, houtduif, roodborst en winterkoning

Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied geschikt is voor genoemde soorten. Zowel de bebouwing als (met name) de omliggende plantsoenen bevatten veel heesters en bomen die voldoende dekking bieden voor deze soorten.

4.5 Vleermuizen

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende vleermuizen voor (kunnen) komen: gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger.

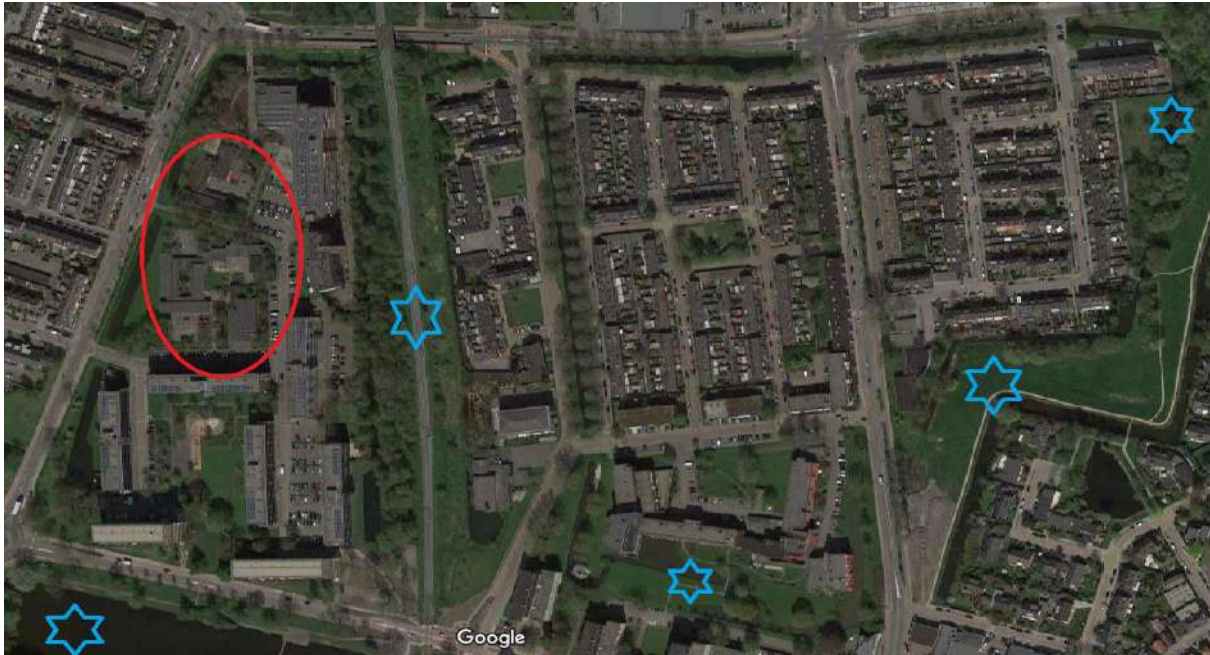
Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied geschikt is als verblijfplaats voor gebouwbewonende soorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger, doordat via ventilatiegaten in de buitengevel de spouwmuur bereikbaar is (zie figuur 4-1). Rosse vleermuis komt vrijwel uitsluitend voor in bomen en kan binnen het plangebied worden uitgesloten. De bomen zijn ongeschikt als verblijfplaats, omdat deze geen holten of spleten bevatten die als verblijfplaats kunnen dienen.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor genoemde soorten, maar dit plangebied kan worden aangemerkt als niet-essentieel omdat er in de directe omgeving ruim voldoende alternatieven voorhanden zijn, zie hiervoor figuur 4-2.

De watergang ten noorden van het plangebied is lijnvormig, en daarmee mogelijk geschikt als vliegroute voor vleermuizen. Deze watergang valt echter buiten het plangebied.

Figuur 4-1. De spouwmuur is op diverse plaatsen bereikbaar via ventilatie stootvoegen(rood omcirkeld).

Figuur 4-2. Alternatieve foerageergebieden voor vleermuizen (blauwe sterren) in de directe omgeving van het plangebied (rode ellips).

4.6 Grondgebonden zoogdieren

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde grondgebonden zoogdieren voor (kunnen) komen: egel.

Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied geschikt is voor egel, uit mondelinge mededeling van passanten tijdens het onderzoek blijkt dat de soort 's nachts ook regelmatig in het plangebied wordt waargenomen. De soort is in de provincie Zuid-Holland echter vrijgesteld. Hierdoor kan met zekerheid worden gesteld dat er in het plangebied geen beschermde grondgebonden zoogdieren voor kunnen komen.

4.7 Amfibieën

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde amfibieën voor (kunnen) komen: rugstreeppad.

Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied ongeschikt is voor deze soort, die afhankelijk is van open (dikwijls zandige) pionierssituaties. In het plangebied is hiervan geen sprake, het onverharde deel van het plangebied is juist dichtbegroeid op een voedselrijke ondergrond. Beschermde amfibieën kunnen in het plangebied dan ook met zekerheid worden uitgesloten.

4.8 Reptielen

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde reptielen voor (kunnen) komen. Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied inderdaad ongeschikt is voor reptielen door de ligging (ingesloten tussen hoogbouw en drukke wegen, en de grote afstand van het plangebied tot de populaties in de omgeving. De aanwezigheid van beschermde reptielen in het plangebied is dan ook uitgesloten.

4.9 Vissen

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde vissen voor (kunnen) komen. Tijdens het veldbezoek is geconstateerd dat er geen watergangen in het plangebied aanwezig zijn, waardoor de aanwezigheid van vissen in het plangebied met zekerheid is uitgesloten.

4.10 Vlinders, libellen en overige ongewervelden

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde ongewervelden voor (kunnen) komen. Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied inderdaad ongeschikt is voor reptielen door de ligging (ingesloten tussen hoogbouw en drukke wegen, en de grote afstand van het plangebied tot de populaties in de omgeving. De aanwezigheid van beschermde reptielen in het plangebied is dan ook uitgesloten.

4.11 Samenvatting resultaten

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de beschermde soorten die op basis van het literatuur- en veldonderzoek (mogelijk) aanwezig zijn binnen het plangebied.

Tabel 4-1. Mogelijk aanwezige beschermde soorten.

Soortgroep	(Kans op) aanwezigheid beschermde soorten?	
	Ja	Nee
Flora		x
Broedvogels jaarrond beschermd (cat. 1 t/m 4)		x
Broedvogels niet jaarrond, inventarisatie gewenst beschermd (cat. 5)	x	
Algemene broedvogels	x	
Vleermuizen	x	
Zoogdieren (grondgebonden)		x
Amfibieën		x
Reptielen		x
Vissen		x
Vlinders, libellen en overige ongewervelden		x

Bij het planvoornemen dient men rekening te houden met de (potentieel) aanwezige beschermde soorten (tabel 4-1, soorten uit kolom 'ja'). Daarnaast dient men (in het kader van de zorgplicht) tevens rekening te houden met de (binnen de provincie Zuid-Holland) van bescherming vrijgestelde soorten (o.a. egel).

Doordat reeds duidelijk is dat de beschermde soorten uit de soortgroepen flora, zoogdieren (grondgebonden), amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en overige ongewervelden niet aanwezig zijn binnen het plangebied, worden deze in het vervolg van voorliggende rapportage verder niet behandeld.

5 EFFECTENANALYSE EN MAATREGELEN

5.1 Inleiding

De onderstaande effectenanalyse en de beschrijving van de maatregelen richten zich op de verbodsbepalingen ten aanzien van de beschermde soorten (Wnb-artikelen, 3.1, 3.5 en 3.10) die mogelijk hun leefgebied hebben binnen het plangebied en de algemeen geldende zorgplicht voor alle in het wild levende planten en dieren (Wnb-artikel 1.11) die mogelijk binnen het plangebied voorkomen.

In paragrafen 5.2 t/m 5.4 worden per (mogelijk) aanwezige soortgroep (zie paragraaf 4.11) de mogelijke effecten op beschermde soorten en benodigde maatregelen besproken.
In paragraaf 5.5 worden enkele aanvullende maatregelen ten aanzien van de zorgplicht beschreven.

5.2 Vogels met niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5)

Het plangebied is geschikt voor vogelsoorten met niet-jaarrond beschermde nesten als boomkruiper, koolmees, pimpelmees, ekster en grote bonte specht.

Het plangebied is voor de (mogelijk) aanwezige categorie 5-vogels niet van ecologisch hoog belang, omdat het hooguit om enkele broedparen gaat. Bovendien zijn in de omgeving voldoende alternatieve nestlocaties te vinden in tuinen en bos in omgeving. De te verwachten soorten zijn daarnaast algemeen in Nederland. Als gevolg hiervan zijn de nesten van categorie 5-broedvogels binnen het plangebied niet jaarrond beschermd. Wel zijn nesten van deze broedvogels (net als het geval is voor algemene broedvogels) beschermd tijdens het broedseizoen. De mogelijke effecten en benodigde maatregelen ten aanzien van categorie 5-broedvogels worden derhalve (tezamen met de algemene broedvogels) besproken in paragraaf 4.4.

5.3 Algemene broedvogels

5.3.1 Effecten

Het plangebied is geschikt voor onder andere merel, houtduif, roodborst en winterkoning

Zonder voldoende voorzorg kunnen nesten van bovengenoemde soorten worden verstoord en/of vernield. De verstoring die als gevolg van de werkzaamheden kan optreden, is niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding. Dit aangezien de te verwachten soorten algemeen in Nederland voorkomen en de verstoring slechts van tijdelijke aard is. Verstoring van nesten veroorzaakt derhalve geen overtreding van de Wnb. Door vernieling van nesten wordt de Wnb echter wel overtreden.

5.3.2 Maatregelen

Middels onderstaande voorzorgsmaatregelen kan overtreding van de Wnb (als gevolg van vernieling van vogelnesten) worden voorkomen en kunnen de werkzaamheden doorgang vinden:

- Werkzaamheden buiten het reguliere broedseizoen (15 maart t/m 15 juli) uitvoeren. De kans op een broedgeval is het grootst in de periode 15 maart t/m 15 juli (dit wordt wel gezien als het reguliere broedseizoen). Het is mede afhankelijk van weersomstandigheden of ook buiten deze periode wordt gebroed door vogels. Derhalve dient men voorafgaande aan het werk contact op te nemen met een ecooloog om te bepalen of er kans is op broedgevallen.
- Indien de werkzaamheden in het reguliere broedseizoen uitgevoerd dienen te worden:
 - o voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten het broedseizoen de bomen, struiken en andere beplanting rooien. Voorafgaand aan het rooien dient men contact op te nemen met een ecooloog om te bepalen of er kans is op broedgevallen;

- als de bomen, struiken en andere beplanting niet kunnen worden gerooid buiten het broedseizoen: voorafgaande aan het werk een broedvogelcontrole uitvoeren. Broedgevallen worden tijdens deze controle gemarkeerd en tijdens de werkzaamheden ontzien.
Het kan noodzakelijk zijn om gedurende de werkzaamheden periodiek controles uit te voeren op broedgevallen van vogels in plaats van een éénmalige controle. Dit is vooral van toepassing als langdurig werkzaamheden in het reguliere broedseizoen worden uitgevoerd.

5.4 Vleermuizen

5.4.1 Effecten

Het plangebied is geschikt als verblijfplaats voor de gewone en ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Door de voorgenomen sloop van het gebouw zijn negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen niet uitgesloten. In de spouwmuur kunnen de vleermuizen hun verblijfplaats hebben. Als gevolg van de sloopwerkzaamheden treedt er mogelijk verstoring van vleermuizen en vernietiging van verblijfplaatsen op.

5.4.2 Maatregelen

Om overtreding van de Wnb te voorkomen, is nader onderzoek naar de functie van het plangebied voor vleermuizen noodzakelijk. Hiermee kan de aanwezigheid en het functioneel gebruik van het plangebied in kaart worden gebracht, waarna óftewel alsnog de aanwezigheid van vleermuizen met zekerheid kan worden uitgesloten, óf een ontheffingstraject kan worden ingezet.

5.5 Aanvullende maatregelen t.a.v. zorgplicht

Om een zorgvuldige omgang met alle in het wild levende soorten (zorgplicht) te garanderen, zijn de volgende maatregelen geformuleerd:

- Aanwezige beplanting binnen het plangebied (met name bomen en struiken) zoveel mogelijk behouden;
- Werken van één kant af om fauna de kans te geven zelfstandig te vluchten;
- Enkel bij daglicht werken om verstoring van nacht-actieve soorten (zoals vleermuizen) te voorkomen.
- In mogelijk leefgebied: jonge hazen/egels uit werkgebied verplaatsen.

6 GEBIEDENBESCHERMING

6.1 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied (zie figuur 6-1), waardoor bij voorbaat kan worden uitgesloten dat sprake is van een direct negatief effect op beschermde natuurgebieden. Aangezien de voorgenomen ontwikkeling daarnaast kleinschalig is en op enige afstand (circa 5.000 meter, zie figuur 6-1) van beschermde natuurgebieden plaatsvindt worden tevens geen negatieve effecten als gevolg van externe werking (middels visuele verstoring en verstoring door productie van geluid, trilling en licht) verwacht.

Figuur 6-1. Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (groen gearceerd).
Bron: <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/GoogleMapsZoek2.aspx>

Voor de beoordeling van stikstofeffecten is het van belang te vermelden dat het Programma Aanpak Stikstof eind mei 2019 is vernietigd. Zodoende kan men niet meer aansluiten bij de PAS en vragen alle projecten die binnen Natura 2000-gebieden een stikstofdepositie van meer dan 0,00 mol/ha/j tot gevolg hebben om vervolgstappen.

Middels een stikstofberekening dient onderzocht te worden of sprake is van een toename in de stikstofdepositie ($> 0,00 \text{ mol/ha/j}$). In de stikstofberekening kan eventueel rekening worden gehouden met interne of externe saldering. Wanneer het project per saldo een depositie boven de $0,00 \text{ mol/ha/j}$ tot gevolg heeft, dient een nadere ecologische beoordeling van de gevolgen voor stikstofgevoelige natuur te worden uitgevoerd. Hierin worden de ecologische gevolgen uitgebreid onderzocht en gewogen tegen de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-waarden waarop de stikstofdepositie plaatsvindt.

Op basis van bovenstaande is een Natura 2000-voortoets niet van toepassing. Wel dient er een stikstofberekening (bijvoorbeeld middels gebruik van AERIUS) te worden uitgevoerd.

6.2 Planologische gebiedenbescherming

Het plangebied ligt niet in het NNN (zie figuur 6-2) en valt ook niet onder gebieden die zijn aangewezen als belangrijk. Direct negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Aangezien de

voorgenomen ontwikkeling daarnaast kleinschalig is en op enige afstand (circa 1100 meter) van beschermde natuurgebieden plaatsvindt worden tevens geen negatieve effecten als gevolg van externe werking (middels visuele verstoring en verstoring door productie van geluid, trilling en licht) verwacht.

Op basis van bovenstaande is toetsing aan de planologische gebiedenbescherming van het NNN en/of weidevogelgebieden niet van toepassing.

Figuur 6-2. Ligging plangebied ten opzichte van het NNN en/of belangrijke weidevogelgebieden.
Bron: <https://pzh.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/>

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

7.1 Soortenbescherming

Op basis van de uitgevoerde quickscan kunnen de onderzoeksvragen t.a.v. soortenbescherming worden beantwoord:

S1. Welke Wnb-beschermde soorten maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie?

Gewone en ruige dwergvleermuis en laatvlieger.

S2. Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermde soorten?

Verblijfplaatsen in de spouwmuur kunnen worden verstoord / vernietigd.

S3. Is aanvullend ecologisch onderzoek naar één of meerdere soorten noodzakelijk?

Ja, naar vleermuizen.

S4. Welke voorzorgsmaatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen?

In onderstaande tabel zijn de benodigde voorzorgsmaatregelen opgenomen. Voor de volledigheid is aan deze tabel tevens de eventuele noodzaak van aanvullend ecologisch onderzoek opgenomen.

Tabel 7-1. Overzicht benodigde voorzorgsmaatregelen.

(Mogelijk) aanwezige soort(groep)en	Benodigde voorzorgsmaatregelen t.a.v. soorten met aanvullend beschermingsregime (art. 3.1, 3.5 en 3.10)
Vogels	- Werken buiten het broedseizoen (half maart t/m half juli) - Indien de werkzaamheden in het broedseizoen uitgevoerd dienen te worden: - o voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten het broedseizoen de struiken en bomen rooien. Voorafgaand aan het rooien dient men contact op te nemen met een ecooloog; - als de struiken en bomen niet kunnen worden gerooid buiten het broedseizoen: voorafgaande aan het werk een broedvogelcontrole uitvoeren.
Vleermuizen	- Nader onderzoek is nodig om (mogelijke) overtreding van de Wnb te voorkomen
Aanvullende voorzorgsmaatregelen t.a.v. zorgplicht	
- Aanwezige beplanting binnen het plangebied (met name bomen en struiken) zoveel mogelijk behouden; - Werken van één kant af om fauna de kans te geven zelfstandig te vluchten; - Enkel bij daglicht werken om verstoring van nacht-actieve soorten (zoals vleermuizen) te voorkomen. - In mogelijk leefgebied: jonge hazen/egels uit werkgebied verplaatsen.	

S5. Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing van de Wnb aan te vragen?

Dit is afhankelijk van de uitkomst van het nader onderzoek naar vleermuizen.

7.2 Gebiedenbescherming

Op basis van de uitgevoerde quickscan kunnen de onderzoeksvragen t.a.v. gebiedenbescherming worden beantwoord:

G1. Ligt het plangebied in of nabij een Natura 2000-gebied, binnen het NNN of binnen een belangrijk weidevogelgebied?

Nee, wel dient een stikstofberekening te worden gemaakt.

G2. Kunnen negatieve effecten op beschermde gebieden bij voorbaat worden uitgesloten?

Ja

G3. Is een toetsing aan de gebiedenbescherming noodzakelijk?

Nee.

**ECOLOGISCH ONDERZOEK
PETER ZUIDLAAN EN
JOHANNES POSTLAAN TE
WADDINXVEEN**

ECOLOGISCH ONDERZOEK PETER ZUIDLAAN EN JOHANNES POSTLAAN TE WADDINXVEEN

Kenmerk: 20200495/rap01
Versie: 1
Datum: 22 oktober 2020

Auteur: D.D. (Daphne) Heuzen
Projectleider: P.I. (Pim) Godschalk
Veldwerk: W. (Wouter) Bosgra P.I. (Pim) Godschalk
A. (Age) Muller M. (Marco) Tanis
B. (Bastiaan) van de Wetering B. (Bianca) van den Heuvel
D.D. (Daphne) Heuzen
Kwaliteitscontrole: P.I. (Pim) Godschalk
Opdrachtgever: Gemeente Waddinxveen
Postbus 400
2740 AK Waddinxveen
Contactpersoon: mevr. Laliatu

ATKB ASSEN
STATIONSSTRAAT 29C
9401 KW ASSEN

ATKB MIDDELHARNIS
PRINS BERNHARDLAAN 147
3241 TA MIDDELHARNIS

ATKB WAARDENBURG
KOEWEISTRAAT 7
4181 CD WAARDENBURG

ATKB ZOETERMEER
BARON DE COUBERTINLAAN 3
2719 EN ZOETERMEER

KVK 27177140
BTW NL 8076 36 757B01
IBAN NL53 RABO 0160177529

INHOUD

1.	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	1
1.3	Leeswijzer	1
2.	Huidige en toekomstige situatie	2
2.1	Beschrijving huidige situatie	2
2.2	Werkzaamheden en toekomstige situatie	3
3.	Methode	4
3.1	Leefwijze vleermuizen	4
3.2	Verwachte soorten en functies	4
3.3	Veldbezoek	4
4.	Resultaten veldonderzoek	6
4.1	Inleiding	6
4.2	Conclusie	8
5.	Effectanalyse en maatregelen	9
5.1	Inleiding	9
5.2	Verblijfplaatsen	9
5.3	Foerageergebied	10
5.4	Ontheffing Wet natuurbescherming	10
6.	Conclusies	12
6.1	Functies en effecten voor vleermuizen	12
6.2	Maatregelen en ontheffing wet natuurbescherming	12
7.	Literatuur	13

I. INLEIDING

I.1 AANLEIDING

Gemeente Waddinxveen heeft het voornemen om het plangebied te herontwikkelen. Hiervoor wordt de aanwezige bebouwing gesloopt en worden beplanting en bomen uit het plangebied verwijderd. In maart 2020 heeft ATKB een ecologische quickscan uitgevoerd voor het plangebied (zie ATKB rapport kenmerk 20200240/rap01, versie 1 dd. 22 maart 2020). Uit de beoordeling blijkt dat het plangebied geschikt is voor gebouwbewonende vleermuizen. In de quickscan is daarom geadviseerd een nader onderzoek naar vleermuizen uit te (laten) voeren.

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Europese Habitatrichtlijn en zijn opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Als gevolg van de werkzaamheden kunnen verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming overtreden worden.

Tijdens het vleermuisonderzoek is onderzocht welke soorten en aantallen vleermuizen in het gebied voorkomen, en welke functie(s) het plangebied heeft voor vleermuizen (verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes). Dit is essentieel om uitspraken te doen over de effecten op populaties van de beschermde soorten en de eventueel te nemen maatregelen. Ook geeft het duidelijkheid op de vraag of het indienen van een ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming bij de provincie noodzakelijk is.

I.2 DOEL

De doelstelling voor het vleermuisonderzoek is geformuleerd in onderstaande onderzoeksvragen:

- Welke soorten vleermuizen maken gebruik van het plangebied?
- Welke functie heeft het plangebied voor deze soorten (foerageergebied, vliegroute, zomer, winter en/of paarverblijf)?
- Wat is de omvang en duurzame staat van instandhouding van de populatie die bij de ingreep betrokken is?
- Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op beschermde soorten, die (mogelijk) gebruik maken van het plangebied?
- Welke maatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen of te beperken?
- Welke maatregelen moeten worden uitgevoerd om aan de zorgplicht te voldoen?
- Welke maatregelen worden er getroffen om zorgvuldig handelen ten aanzien van de vleermuizen te garanderen?
- Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing Wet natuurbescherming aan te vragen?

I.3 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 is een beschrijving van het plangebied weergegeven en de uit te voeren werkzaamheden zijn hier benoemd. Hoofdstuk 3 gaat in op de methode van het vleermuisonderzoek en in hoofdstuk 4 worden de resultaten besproken. In hoofdstuk 5 worden de effecten bepaald van het plan op de vleermuissoorten die gebruik maken van het plangebied. Hier worden ook maatregelen voorgesteld om zorgvuldig te handelen ten aanzien van beschermde soorten. Ook wordt beargumenteerd of een ontheffing noodzakelijk is voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Het laatste hoofdstuk geeft een samenvattende conclusie van de bevindingen uit deze rapportage.

2. HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 BESCHRIJVING HUIDIGE SITUATIE

Het plangebied bestaat momenteel uit een aantal gebouwen, deels in gebruik als basisschool. De gebouwen zijn omgeven door schoolpleinen, plantsoenen met enkele bomen, en enkele bijgebouwen. Het plangebied is verder ingesloten door hoge flats (zuid- en westzijde) en drukke verkeerswegen (noord- en oostzijde). Aan de westzijde bevindt zich een brede watergang.

De gebouwen hebben één bouwlaag en zijn voorzien van platte daken met een (grotendeels) bitumen bedekking. De muren zijn van bakstenen en hebben een spouwmuur, geventileerd met open stootvoegen.

De directe omgeving bestaat uit grotendeels verharde speelpleinen en er tussendoor plantsoenen. De plantsoenen zijn verwilderd en daardoor dicht begroeid met sierplanten en -heesters. Tevens bevinden zich hier enkele bomen waaronder berken, es en prunus-soorten.

De watergang aan de noordzijde is breed, voorzien van beschoeiing en bestaat uit troebel, stilstaand water met weinig oeverbegroeiing.

Figuur 1. Globale ligging plangebied (rood). Bron: Google Maps.

Figuur 2. Huidige situatie plangebied. Linksboven: overzichtsfoto van de nog in gebruik zijnde basisschool, rechtsboven: detail van de omliggende speelterreinen. Links midden: detail van de soms dichte beplanting in de plantsoenen rondom de gebouwen, rechts midden: een van de bijgebouwen, linksonder: watergang aan de noordzijde, rechtsonder: detailfoto van de daklijsten en ventilatie stootvoegen in de gebouwen.

2.2 WERKZAAMHEDEN EN TOEKOMSTIGE SITUATIE

Om het terrein te herontwikkelen wil de gemeente Waddinxveen de huidige bebouwing inclusief bijgebouwen slopen. Mogelijk kunnen daarbij ook de omliggende beplanting en de aanwezige bomen binnen het plangebied niet behouden blijven. De sloop van de schoolgebouwen staat gepland voor maart 2021 en de gymzaal in augustus 2021.

3. METHODE

3.1 LEEFWIJZE VLEERMUIZEN

Vleermuizen maken in de loop van de seizoenen gebruik van een netwerk van verschillende verblijfplaatsen. Vanuit hun verblijfplaats vliegen vleermuizen naar hun foerageergebied via vliegroutes waarbij ze gebruik maken van lijnvormige elementen, zoals aaneengesloten bomenrijen en watergangen. Vleermuizen maken gebruik van gebouwen als verblijfplaats en er zijn ook boombewonende vleermuizen. Elke vleermuissoort heeft zijn specifieke eisen (zie voor meer informatie over vleermuizen www.vleermuis.net en de kennisdocumenten).

Vleermuizen zijn insectenetende zoogdieren en vinden hun voedsel op diverse locaties, zoals sloten, kanalen, plassen, bossen, bosranden, parken, bomenrijen, stadstuinen, weilanden en akkers. Iedere vleermuissoort heeft zijn eigen jachttechniek om insecten te vangen. Watervleermuizen foerageren bijvoorbeeld voornamelijk vlak boven het wateroppervlak, maar worden ook wel foeragerend langs bomen waargenomen. Dwergvleermuizen, rosse vleermuizen en laatvliegers vangen vooral prooien in de lucht.

Vliegroutes zijn routes tussen een verblijfplaats en een voedselgebied. Als een vliegroute onderbroken wordt door lichtvervuiling of andere barrières, is een verblijfplaats vaak moeilijker of niet meer bereikbaar omdat de vleermuizen zich niet meer kunnen oriënteren.

Vleermuizen hebben een sterke binding met de verblijfplaatsen omdat ze meestal ieder jaar opnieuw gebruikt worden. Tijdens de kraamtijd verzamelen de vrouwtjes zich in kraamkolonies. Tijdens de paarperiode in aug/sep proberen de mannetjes de vrouwtjes naar hun paarverblijf te lokken met zogenaamde paarroepjes. Tijdens de overwintering gaan de vleermuizen in winterrust en pas in het voorjaar begint de kraamtijd waarna de jongen in de periode mei/juni geboren worden.

3.2 VERWACHTE SOORTEN EN FUNCTIES

In maart 2020 heeft ATKB een ecologische quickscan uitgevoerd voor het plangebied (zie ATKB rapport kenmerk 20200240/rap01, versie 1 dd. 22 maart 2020). Uit de quickscan is gebleken dat het plangebied geschikt is als zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaats voor gebouwbewonende soorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Er waren geen geschikte holtes en/of spleten aangetroffen in de omliggende bomen, waardoor verblijfplaatsen van boombewonende soorten als rosse vleermuis kunnen worden uitgesloten. Het plangebied is tevens geschikt als niet-essentieel foerageergebied voor alle in de buurt voorkomende vleermuissoorten.

3.3 VELDBEZOEK

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd aan de hand van het landelijk vastgestelde protocol voor vleermuisonderzoek (versie maart 2017). Dit is een door de Zoogdiervereniging, het bevoegd gezag en het Netwerk Groene Bureaus (NGB) goedgekeurde methodiek. ATKB is als lid aangesloten bij het NGB. Het vleermuisprotocol geeft aan dat meerdere onderzoeksronden nodig zijn om de verschillende functies van het gebied voor vleermuizen in kaart te brengen. De bezoekeronden moeten worden uitgevoerd in de vleermuisactieve periode tussen april en oktober.

Met behulp van een batdetector van het type Pettersson D240x of gelijkwaardig en zichtwaarnemingen kunnen verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen worden vastgesteld. Een batdetector zet de voor mensen onhoorbare geluiden van vleermuizen om in hoorbare geluiden. Aan de hand van frequentie en ritme van de geluiden is het mogelijk om de vleermuissoorten te onderscheiden. Bepaalde vleermuisgeluiden (bijvoorbeeld van de groep *Myotis*) zijn in het veld lastiger te herkennen. Van deze geluiden zijn daarom met behulp van een opnameapparaat (Edirol R-09HR) gekoppeld aan de batdetector opnames gemaakt en deze zijn achteraf op kantoor met behulp van het programma Batsound geanalyseerd.

Voor het project zijn vijf onderzoeksronden uitgevoerd in de periode april t/m september. Bijna alle veldbezoeken zijn uitgevoerd onder voor vleermuizen geschikte weersomstandigheden (zie tabel 1). Dit betekent een temperatuur boven de 10 graden, droog en weinig wind. Volgens protocol mag één onderzoek onder suboptimale omstandigheden (lichte miezer of iets hardere wind) worden uitgevoerd. Gedurende het derde onderzoek miezerde het, maar aangezien de vleermuizen wel rondvlogen worden deze omstandigheden als optimaal gezien.

Tijdens de eerste drie veldbezoeken is op verschillende tijdstippen met behulp van de batdetector gepost op verschillende strategische locaties zodat in- en uitvliegende vleermuizen goed konden worden waargenomen. Met de laatste twee onderzoeken zijn er meerdere rondes om het plangebied en door de omgeving gelopen om de roepactiviteit en eventueel zwermgedrag te onderzoeken. Hierbij werd steeds op andere plekken gepost. Tijdens alle bezoeken is ook de functie van het omliggende terrein nader bekeken. Door het formaat van het plangebied zijn de onderzoeken naar zomer- en kraamverblijfplaatsen uitgevoerd met vier personen: twee personen per deelgebied (zie figuur 3). De onderzoeken naar de paarverblijfplaatsen zijn met twee personen uitgevoerd. Tabel 1 geeft een overzicht van de data, omstandigheden en onderzochte deelgebieden van de verschillende onderzoeken. In deze tabel is onderscheid gemaakt in een deelgebied A en B (zie figuur 3), in de rest van dit rapport wordt dit onderscheid niet gemaakt.

Tabel 1 Algemene gegevens van de uitgevoerde onderzoeksronden

Ronde	Deelgebied	Datum	Starttijd	Eindtijd	Zon op/onder	Weersomstandigheden	Onderzoek gericht op
1a	A	18-05-2020	21:34	23:34	21:34	10 °C, droog, half bewolkt en windkracht 3 Bft uit ZW richting	Kraamverblijven, zomerverblijven, vliegroutes, foerageergebied
2	A en B	26-05-2020	03:18	05:18	5:18	12 °C, droog, onbewolkt en windkracht 2 Bft uit NW richting	
1b	B	26-05-2020	21:30	23:44	21:44	19 °C, droog, onbewolkt en windkracht 2 Bft uit O richting	
3	A en B	07-07-2020	22:03	00:03	22:03	16 °C, af en toe lichte miezer, bewolkt en windkracht 2 Bft uit W richting	
4	A en B	24-08-2020	23:00	01:00	20:44	13 °C, droog, bewolkt en windkracht 2 Bft uit ZW richting	Paarverblijven, vliegroutes, foerageergebied
5	A en B	21-09-2020	22:00	00:00	19:42	11 °C, droog, bewolkt en windkracht 2 Bft uit ZW richting	

Figuur 3. Onderverdeling plangebied (rood) in deelgebied A en B. Bron: Google Maps

4. RESULTATEN VELDONDERZOEK

4.1 INLEIDING

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het uitgevoerde vleermuisonderzoek besproken waarbij wordt ingegaan op de functies van het gebied voor vleermuizen.

Binnen het plangebied zijn de volgende vleermuissoorten waargenomen:

- Gewone dwergvleermuis (GD)
- Ruige dwergvleermuis (RD)
- Laatvlieger (LV)

Het gaat hier om gebouwbewonende vleermuizen. De verblijfplaatsen zijn essentiële onderdelen van het leefgebied. Het plangebied is daarnaast onderdeel van een niet-essentieel foerageergebied. Om deze reden is er hieronder onderscheid gemaakt tussen deze twee onderdelen.

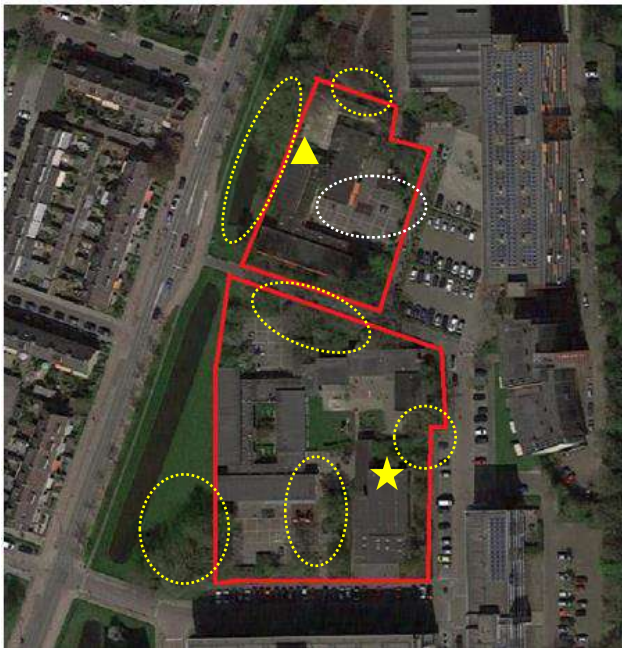
Waarnemingen

De waarnemingen zijn weergegeven op kaart, zie hiervoor figuur 4 en 5. De cirkels geven bij benadering de locatie van de vleermuizen aan.

Gedurende alle onderzoeksrondes zijn foeragerende en overvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen (zie figuur 4). Daarnaast zijn sporadisch foeragerende/overvliegende ruige dwergvleermuizen (alleen bezoek 1a en buiten plangebied) en een laatvlieger (alleen bezoek 3) waargenomen.

In ronde 2 en 3 zijn zowel in- als uitvliegers (ca. 20 gewone dwergvleermuizen) aangetroffen in een open stootvoeg op de kopgevel aan de noordzijde van het meest zuidelijke pand (zie figuur 4).

Tijdens de laatste twee onderzoeksrondes zijn er geen zwermende vleermuizen waargenomen. Wel is er bij de vierde onderzoeksrondes paarroepactiviteit waargenomen (zie figuur 5). Gedurende ronde 4 was er twee keer kort paarroepactiviteit rond de parkeerplaats aan de noordoostzijde. Ook is er vleermuispoep in een open stootvoeg gevonden op de noordgevel van het meest noordelijke gebouw (zie figuur 5). In ronde 5 is geen paarroepactiviteit waargenomen.

Figuur 4. Waarnemingen locaties van vleermuizen: gewone dwergvleermuis (geel) en gewone dwergvleermuis samen met laatvlieger (wit). De cirkels staan voor foeragerende/overvliegende vleermuizen en de sterren voor in-/uitvlieglocaties. Driehoek voor aangetroffen vleermuis poep. In rood het plangebied.

Figuur 5. Waarnemingen paarroepactiviteit van gewone dwergvleermuis (geel). De cirkels geven bij benadering de locatie van de roepende vleermuis weer. In rood het plangebied. Bron: Google Maps.

Verblijfplaatsen

De gebouwen zijn geschikt om te fungeren als verblijfplaats voor vleermuizen. De bebouwing is geschikt door de aanwezigheid van open stootvoegen waardoor vleermuizen de spouw van het gebouw kunnen bereiken. De bomen in en rondom het plangebied hebben geen geschikte holten en/of spleten om te dienen als verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten.

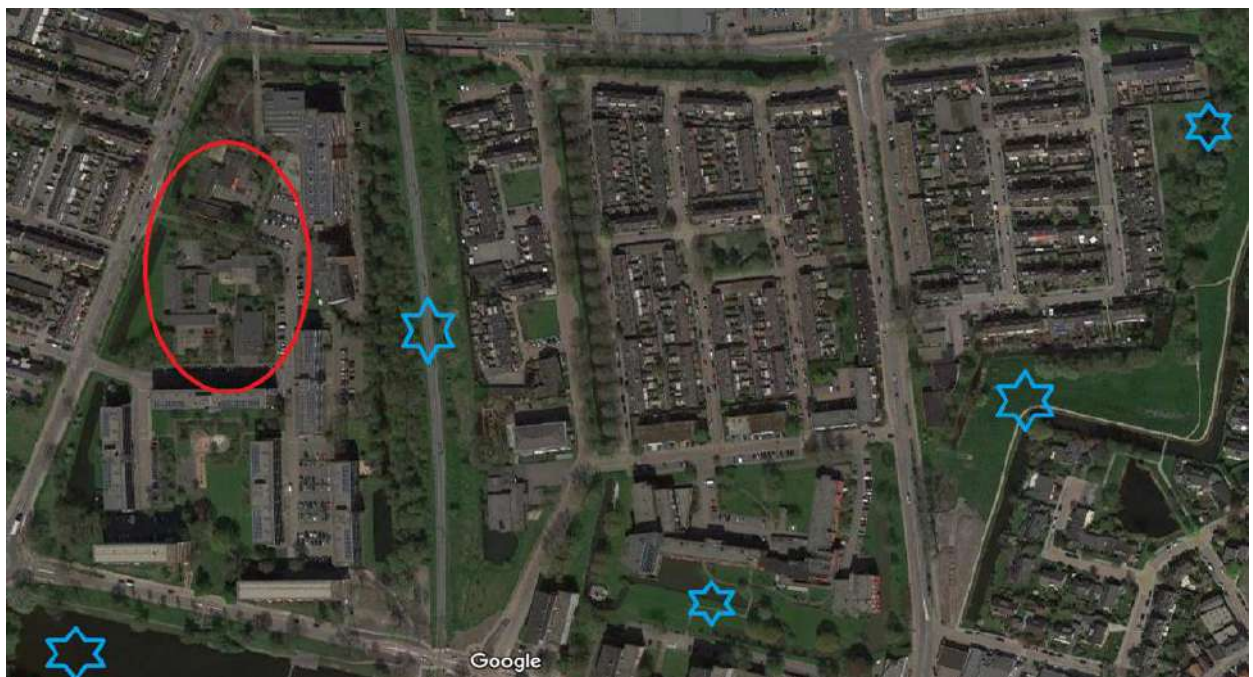
In het plangebied is een kraamverblijfplaats aangetroffen (kopgevel aan de noordzijde van de gymzaal). Door de aanwezigheid van vleermuizenpoep is ook een zomer- en/of winterverblijfplaats op de noordgevel van het meest noordelijke schoolgebouw aangetoond.

Vliegroutes

Er zijn geen (grote) lijnvormige structuren als bomenrijen in het plangebied aanwezig. Om deze reden is het plangebied niet geschikt als (essentiële) vliegroute.

Foerageergebied

Het plangebied is geschikt als niet-essentieel foerageergebied. Het gebied is geschikt doordat er veel beplanting en bomen aanwezig zijn en door de aanwezigheid van een watergang vlak naast het plangebied. Gedurende de veldrondes zijn ook diverse foeragerende vleermuizen aangetroffen (zie figuur 3). Deze vleermuizen maakten gebruik van alle aanwezige groenperkjes en de aanwezige watergang. De omgeving van het plangebied doet dienst als niet-essentieel foerageergebied aangezien er in de omgeving voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig zijn in de vorm van begroeiing en watergangen (zie figuur 6).

Figuur 6. Alternatieve foerageergebieden voor vleermuizen (blauwe sterren) in de directe omgeving van het plangebied (rood).
Bron: Google Maps.

4.2 CONCLUSIE

Het plangebied heeft meerdere functies voor vleermuizen namelijk: zomerverblijfplaats, kraamverblijfplaats en winterverblijfplaats voor gewone dwergvleermuizen. Daarnaast is het plangebied tevens geschikt en in gebruik als niet-essentieel foerageergebied.

5. EFFECTANALYSE EN MAATREGELEN

5.1 INLEIDING

In deze paragraaf wordt een effecteninschatting gedaan van het plan op de aanwezige vleermuizen in het plangebied. In de volgende paragraaf wordt duidelijk welke effecten kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming.

De werkzaamheden bestaan uit de sloop van de huidige bebouwing. De naastgelegen bomen en beplanting kunnen daarbij mogelijk niet behouden blijven. Door de sloop gaan er verblijfplaatsen blijvend verloren en worden er mogelijk dieren verstoord en gedood. Daarnaast verdwijnt er door het verwijderen van beplanting en bomen een deel van het foerageergebied.

5.2 VERBLIJFPLAATSEN

5.2.1 EFFECTEN

De aangetroffen verblijfplaatsen bevinden zich in de spouwmuur van de kopgevel aan de noordzijde van de gymzaal (kraamverblijf) en de noordgevel van het meest noordelijke schoolgebouw (zomer en/of winterverblijf). Er zijn geen massawinterverblijfplaatsen aangetroffen. Door de aanwezigheid van een spouwmuur welke een redelijk stabiel microklimaat bieden, is het niet uit te sluiten dat (enkele) exemplaren van de kraamgroep een willekeurige muur in het plangebied tevens als individuele winterverblijfplaats gebruiken.

De volledige bebouwing wordt gesloopt waardoor het ontzien van de vleermuisverblijven niet mogelijk is. Alle verblijven gaan door de werkzaamheden verloren. Zodoende wordt bij de sloopwerkzaamheden artikel 3.5 lid 4 van de Wet natuurbescherming overtreden. Daarnaast kunnen de genoemde werkzaamheden leiden tot het doden van vleermuizen en tot het (opzettelijk) verstoren van vleermuizen tijdens de werkzaamheden. Dit leidt tot een overtreding van artikel 3.5 lid 1 (doden van dieren) en artikel 3.5 lid 2 (opzettelijk verstoren van dieren) van de Wet natuurbescherming.

5.2.2 MAATREGELEN

Door de aanwezigheid van verblijfplaatsen is het noodzakelijk om zowel mitigerende als compenserende maatregelen te nemen. Met mitigerende maatregelen wordt gezorgd voor het behoud van alle essentiële onderdelen van het leefgebied van de vleermuizen en het voorkomen van verstoring en doden van vleermuizen. In dit geval zal dit gaan om het plaatsen van tijdelijke kraamkasten en om het plaatsen van vleermuiswerende maatregelen (bijvoorbeeld exclusion flaps) om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de werkzaamheden. Dit laatste is noodzakelijk aangezien een ontheffing voor het doden of verwonden van vleermuizen vrijwel nooit wordt afgegeven, aangezien dit gemakkelijk te voorkomen is.

Essentieel is dat de maatregelen eerst moeten functioneren, of met “een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid” zullen functioneren voordat het oorspronkelijke onderdeel van het leefgebied wordt aangetast. Het nemen van mitigerende maatregelen tast de verblijfplaatsen aan en verstoort de aanwezige vleermuizen (overtreding artikel 3.5 lid 2) en mag daarom niet zonder ontheffing worden uitgevoerd (zie paragraaf 5.4).

Naast de mitigerende maatregelen is het ook noodzakelijk de verblijfplaatsen die blijvend verloren gaan te compenseren. Dit kan middels het plaatsen van vleermuiskasten (op bebouwing die bewaard blijven of op palen), maar ook door het geschikt maken van de nieuwe bebouwing voor vleermuisverblijfplaatsen (toegang tot de spouw of ingebouwde vleermuiskasten). Dit laatste verdient de voorkeur, zeker gezien de aanwezigheid van een kraamgroep, en zal de ontheffing verlening versoepelen.

De wijze waarop en wanneer de mitigerende en compenserende maatregelen toegepast dienen te worden, wordt beschreven in een projectplan (zie paragraaf 5.4).

5.3 FOERAGEERGEBIED

5.3.1 EFFECTEN

Bij de sloopwerkzaamheden kunnen tijdelijke effecten op het foerageergebied van vleermuizen optreden als tijdens de werkzaamheden extra kunstmatige verlichting gedurende de nacht wordt gebruikt. Door deze bouwverlichting kan tijdelijke verstoring van vleermuizen tijdens het foerageren optreden.

Doordat er bij de werkzaamheden beplanting verwijderd wordt, zijn er tevens blijvende effecten door het verlies van foerageergebied. Het is op dit moment nog onduidelijk of er andere blijvende effecten op het foerageergebied zullen zijn door bijvoorbeeld het plaatsen van extra permanente verlichting. Doordat het hier om niet-essentieel foerageergebied gaat, zijn deze verstoringen geen overtreding van de Wnb.

5.3.2 MAATREGELEN

De tijdelijke effecten op foerageergebieden en individuen van vleermuizen kunnen worden voorkomen door in de vleermuis actieve periode ((maart,) april t/m oktober) enkel werkzaamheden bij daglicht uit te voeren zodat er geen extra verlichting aanwezig is gedurende de nacht. Indien extra kunstmatige verlichting in deze periode noodzakelijk is, dient deze zo gericht mogelijk aangebracht te worden. Hierbij dienen de toegangen tot verblijfplaatsen, toegangswegen en foerageergebieden (als watergangen en beplanting) onverlicht te blijven. Indien dit niet mogelijk is, leidt dit tot een overtreding van de Wnb en is een ontheffing noodzakelijk. Buiten de vleermuis actieve periode ((maart,) april t/m oktober) zijn er geen beperkingen m.b.t. het gebruik van tijdelijke verlichting tijdens de werkzaamheden.

5.4 ONTHEFFING WET NATUURBESCHERMING

Door het moeten toepassen van mitigerende maatregelen en door het blijvend verdwijnen van verblijfplaatsen worden verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden (artikel 3.5 lid 2 en lid 4). Om deze reden dient er een ontheffing te worden aangevraagd.

Voor de aanvraag geldt het volgende beoordelingskader:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantingsplaats en de rust- en/of verblijfplaats aangetast door de voorgenomen activiteiten?
- Is er een wettelijk belang (artikel 3.8 lid 5)? Bescherming van flora en fauna; Volksgezondheid of openbare veiligheid; Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- Is er een andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging) voor de volgende zaken mogelijk? Zoals de locatie, de inrichting op de locatie, de wijze van uitvoering van de werkzaamheden;
- Komt de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie niet in gevaar?

Als de werkzaamheden niet kunnen voldoen aan het hierboven vermelde beoordelingskader is een ontheffing niet mogelijk. De ecologische functionaliteit van de soort mag op geen enkel moment, ook niet tijdelijk, in het geding komen. Bij (tijdelijke) verstoring (dus ook het “laten verhuizen” van vleermuizen naar de alternatieve verblijfplaats) is een ontheffingsaanvraag nodig. Voor deze aanvraag is een projectplan nodig waarin de mitigerende en compenserende maatregelen, een onderbouwing van het wettelijk belang en een alternatievenafweging zijn opgenomen.

De aanvraag kan worden ingediend bij het bevoegd gezag. In deze kan de aanvraag worden ingediend via de door de provincie Zuid-Holland aangewezen uitvoerende instantie: de Omgevingsdienst Haaglanden. De doorlooptijd van een ontheffingsprocedure Wet natuurbescherming bedraagt momenteel circa 7 maanden, maar dit kan soms langer duren. Na de vergunningsverlening dienen de te nemen maatregelen te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol, zodat de aannemer een duidelijk overzicht van de te nemen stappen heeft. De werkzaamheden dienen begeleid te worden door een ter zake kundige.

Voordat ontheffing wordt verkregen mogen geen sloopwerkzaamheden worden uitgevoerd of vleermuiswerende maatregelen worden genomen. Dit omdat alle gebouwen geschikt zijn en gebruikt kunnen worden als verblijfplaats. Na het verkrijgen van de ontheffing kan de bebouwing, behalve de gymzaal (zie volgende alinea), gesloopt worden. De eerste periode waarin dit kan (na verlening van de ontheffing) is april/mei 2021.

Tijdelijke verblijfplaatsen (zoals kraamkasten op palen) moeten in de winterperiode reeds gerealiseerd worden, zodat de vleermuizen vanaf de actieve periode (april 2021) de verblijven kunnen gaan ontdekken. Voor kraamverblijven geldt dat het alternatief minimaal 1 kraamseizoen aanwezig moet zijn. Sloop van de gymzaal kan daarom niet eerder dan augustus 2021 plaatsvinden.

6. CONCLUSIES

6.1 FUNCTIES EN EFFECTEN VOOR VLEERMUIZEN

Gemeente Waddinxveen heeft het voornemen om locatie Peter Zuidlaan 2/3/5 en Johannes Postlaan 2 te herontwikkelen, waarbij de aanwezige bebouwing (en mogelijk ook de beplanting) verwijderd worden. Dit werk staat gepland om in maart en augustus 2021 worden uitgevoerd.

Uit het vleermuisonderzoek blijkt dat het plangebied wordt gebruikt door gewone dwergvleermuis als kraam-, zomer- en winterverblijfplaats. Daarnaast wordt het tevens als niet-essentieel foerageergebied gebruikt door diverse vleermuissoorten.

Door de sloopwerkzaamheden gaan er verblijfplaatsen blijvend verloren en worden er mogelijk dieren verstoord en gedood. Door het verwijderen van beplanting gaat er blijvend niet-essentieel foerageergebied verloren. Tot slot is er tevens een tijdelijke verstoring op de foerageergebieden bij het gebruik van tijdelijke extra kunstmatige (bouw)verlichting gedurende de nacht tijdens de vleermuis actieve periode (maart t/m oktober).

6.2 MAATREGELEN EN ONTHEFFING WET NATUURBESCHERMING

Om de effecten op vleermuizen en een overtreding van de wet natuurbescherming te voorkomen zijn de volgende maatregelen nodig:

- In de periode (maart,) april t/m oktober enkel werkzaamheden bij daglicht uitvoeren zodat er geen extra verlichting aanwezig is gedurende de nacht.
- Ontheffing aanvragen voor het blijvend verdwijnen van de verblijfplaatsen en voor het uitvoeren van de benodigde mitigerende en compenserende maatregelen (doorlooptijd circa 7 maanden). Hierbij dient tevens een projectplan opgesteld te worden waarin de mitigerende en compenserende maatregelen, een onderbouwing van het wettelijk belang en een alternatievenafweging zijn opgenomen.
- Uitvoeren van mitigerende maatregelen. Plaatsen van de tijdelijke (kraam)kasten dient in de winter van 2020/2021 (uiterlijk voor het begin van het kraamseizoen op 1 april) plaats te vinden i.v.m. de gewenningsperiode van minstens één kraamseizoen. Het plaatsen van de vleermuiswerende maatregelen dient pas vlak voor de werkzaamheden plaats te vinden na het ontvangen van de ontheffing.
- Aanpassen van de voorgenomen sloopplanning (maart en augustus 2020) zodat eerst de benodigde ontheffing verkregen kan worden en waarbij er rekening gehouden wordt met de gewenningsperiode van de mitigerende maatregelen. Naar verwachting kan de sloop van de gymzaal niet eerder plaatsvinden dan augustus 2021. De overige bebouwing zal op zijn vroegst (na verlening van de ontheffing) in april/mei 2021 gesloopt kunnen worden.

7. LITERATUUR

Bosgra, W. van ATKB, 2020. *Quicksan Peter Zuidlaan 2/3/5 en Johannes Postlaan 2*

Dietz, C., Von Helversen, O. & D. Nill, 2007. *Vleermuizen, alle soorten van Europa en Noordwest – Afrika*. Nederlandse vertaling en bewerking P.H.C. Lina, 2011, Zoogdierverseniging.

Kennisdocument gewone dwergvleermuis, versie 1.0, juli 2017, BIJ 12

Mitchell-Jones, A. J., 2004. *Bat mitigation guidelines* Version: January 2004, ISBN 1 85716 781 3, English Nature 2004.

Reijngoudt, F. van RPS, 2020. *Quicksan wet natuurbescherming Zorgcentrum Westhoff*.

RWS brochure met vleermuizen overweg:

<http://www.mjpo.nl/downloads/91/brochure-met-vleermuizen-overweg-2004.pdf>

Vleermuisprotocol 2017. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging en Gegevensautoriteit Natuur, Vleermuisprotocol 2017, maart 2017

www.gegevensautoriteitnatuur.nl en www.netwerkgroenebureaus.nl

Websites

Nationale Database Flora en Fauna (NDFF);

<https://ndff-ecogrid.nl/>

Soortendatabase Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO, voorheen ministerie van EL&I);

<http://www.minlnv.nederlandsesoorten.nl/>

Vleermuizen:

- <https://www.vleermuis.net>
- <https://www.vleermuizenindestad.nl>

Zoogdierverseniging;

<https://www.zoogdierverseniging.nl/>

1. Gegevens aanvrager ontheffing

BSN of KvK-nummer	24482458
Naam organisatie	Gemeente Waddinxveen
Naam aanvrager	Mevr. I. Fritz
Adres	Beukenhof 1
Postcode en plaats	2741 HS Waddinxveen
Telefoonnummer(s)	14 0182 / 06 4155 3675
Emailadres	i.fritz@waddinxveen.nl

2. Gegevens contactpersoon/ecologisch adviseur

Naam organisatie	ATKB B.V.
Naam contactpersoon	Dhr. P.L. (Pim) Godschalk
Functie contactpersoon	Projectleider Ecologie
Bezoekadres	Koeweistraat 7
Postcode en plaats	4181 CD Waardenburg
Postadres	Koeweistraat 7
Postcode en plaats	4181 CD Waardenburg
Telefoonnummer(s)	06-12185089
Emailadres	p.godschalk@at-kb.nl

3. Betaalwijze legeskosten

Na ontvangst van de factuur. De factuur graag richten aan de onder 1. genoemde organisatie en niet aan de ecologisch adviseur.

4. Machtiging Gemeente Waddinxveen aan adviesbureau ATKB B.V.

Middels ondertekening van dit formulier machtig ik, de onder 1. genoemde aanvrager, de contactpersoon (genoemd onder 2.), zijnde een ter zake kundige ecooloog, om namens Gemeente Waddinxveen

- de ontheffing aan te vragen voor de uitvoering van sloop en nieuwbouw van de schoolgebouwen aan de Peter Zuidaan en Johannes Postlaan te Waddinxveen, in verband met de aanwezigheid van gewone dwergvlieermuis;
- alsmede vragen over dit project te beantwoorden, en;
- verzoeken voor het aanleveren van aanvullende informatie voor de ontheffingsaanvraag te voldoen.

Naam:	Ineke Fritz
Datum:	17-08-2021
Handtekening:	